

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

**RAPORT DOTYCZĄCY WYKONANIA W 2024 ROKU WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025**

INFORMACJA

SEJMIK WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

OPOLE, marzec 2025

Spis treści

1.Wprowadzenie i uwarunkowania.....	3
1.1.Finansowanie Programu.....	3
1.2.Uwarunkowania i diagnozy.....	4
2.Działania.....	15
2.1.Opis ogólny.....	15
2.2.Kształcenie kadr lecznictwa uzależnień.....	18
2.3.Badania aktywności profilaktycznej gmin.....	19
2.4.Programy profilaktyczne oraz treningi umiejętności społecznych.....	27
2.5.Produkcja programu telewizyjnego o zachowaniach ryzykownych młodzieży.....	30
2.6.Szkolenia i webinaria.....	32
2.7.Współorganizacja przedsięwzięć ze środowiskami trzeźwościowymi.....	35
3.Podsumowanie oraz rekomendacje na przyszłość.....	36

1. Wprowadzenie i uwarunkowania

1.1 Finansowanie Programu

Dochody budżetu województwa przeznaczone na realizację wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (dalej Program), uzyskiwane są z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót w kraju napojami alkoholowymi do 18% zawartości alkoholu. Zezwolenia te w przypadku województwa opolskiego wydawane są na okres 2 lat - w związku z tym poszczególne podmioty gospodarcze wnoszą stosowne opłaty do budżetu województwa, co dwa lata.

Wysokość uzyskiwanych dochodów z hurtu alkoholowego odznacza się dwuletnim cyklem, tzn. na przemian występuje rok z większymi dochodami i rok z mniejszymi dochodami. W przedziale lat 2010-2024 mamy do czynienia z wahaniami wysokości w/w dochodów i jednocześnie z ich zmniejszaniem się. W roku 2022 dochody budżetu województwa opolskiego z hurtu alkoholowego wyniosły 154.600 zł w ramach cyklu z mniejszymi dochodami, w roku 2023 dochody te wyniosły 433.700 zł w ramach cyklu z większymi dochodami, a dochody w 2024 r. wyniosły tylko 115.200 zł – cykl z mniejszymi dochodami.

Wykres 1. Dochody budżetu województwa za zezwolenia na hurt alkoholowy w zł

Zmniejszanie się dochodów budżetu województwa opolskiego z tzw. hurtu alkoholowego wiąże się z silną pozycją wielkich sieci hurtowniczych na rynku hurtu alkoholowego, co powoduje,

że część mniejszych i średnich hurtowni, które funkcjonują w województwie opolskim, nie mogą sprostać konkurencji kończy działalność.

Wydawaniem zezwoleń dotyczących hurtowego obrotu napojami alkoholowymi zajmuje się Departament Infrastruktury i Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego.

Według sporządzonego w Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom materiału pod nazwą „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2023 roku. Zestawienia statystyczne. Dane wstępne” - łączne dochody gmin województwa opolskiego z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 26.069.000 zł¹ – było to 60 razy więcej niż dochody budżetu województwa opolskiego z tytułu opłat za hurtowy obrót napojami alkoholowymi w 2023 r.

1.2 Uwarunkowania i diagnozy

Realizacja wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także gminnych programów - jest uwarunkowana wieloma czynnikami, dotyczą one:

- 1) dużej dynamiki zmian sceny narkotykowej po stronie podaży, nieustannego pojawiania się nowych substancji syntetycznych i ich mutacji,
- 2) ewolucji wzorów używania narkotyków - przyjmowanie substancji wiąże się z zabawą, rozrywką, seksem i pracą - przyjmuje się je np. w celu odprężenia, redukcji zmęczenia, rozszerzenia i pogłębiania doznań zmysłowych, czy zwiększania wydolności seksualnej,
- 3) nabrania statusu zadania rozwojowego przez doświadczenia nastolatków z alkoholem i z narkotykami, dla znaczącej części młodych ludzi rozpoczęcie używania alkoholu i narkotyków – głównie marihuany - jest po prostu zadaniem rozwojowym, przez które się przechodzi i które można kontynuować w różnej skali i formach,
- 4) zmian w polityce narkotykowej i scenie narkotykowej sąsiednich państw,
- 5) dokonujących się zmian w regionalnej branży hurtowego obrotu napojami alkoholowymi i wynikającej z nich wysokości dochodów budżetu województwa.

Dla skutecznej realizacji przedsięwzięć w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień niezbędne jest posiadanie informacji i wiedzy pochodzących z badań.

¹ „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2023 roku. Zestawienia statystyczne. Dane wstępne”, s.131, link https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/11/KCPU_G1_zestawienia_2023_wstepne_wyniki_f.pdf, data pobrania 04.03.2025 r.

W 2019 r. przystąpiono do opracowania projektu i przygotowania realizacji całkowicie nowych regionalnych jakościowych i ilościowych badań zachowań problemowych młodzieży. Projekt ten dotyczył badań młodzieży województwa opolskiego w wieku 15/16 i 17/18 lat, tzn. w takich samych kohortach (grupach) wiekowych jak w znanych i od lat prowadzonych badaniach ESPAD. Opracowanie raportu końcowego nastąpiło w lutym 2022 r. Wyniki tych badań wciąż pozostają wskazaniem i inspiracją dla realizowanych i planowanych przedsięwzięć.

W jednym z raportów z w/w badań² podkreślano pozytywne znaczenie dobrej atmosfery w szkole dla dobrostanu psychicznego uczniów. Atmosferze tej – według raportu - nie sprzyjały sztywne zasady, brak możliwości wymiany poglądów oraz dystans pomiędzy nauczycielami i uczniami. Negatywnie na atmosferę w szkole wpływała również presja ze strony szkoły i/lub rodziców na osiągnięcie dobrych wyników oraz porównania w ramach grupy (klasy). W raporcie zwrócono uwagę na sprzeczność pomiędzy akcentowaniem potrzeby osiągania sukcesu a dobrostanem psychicznym uczniów. Problemy, na które wskazuje raport, to również kontrolujący model rodzicielstwa oraz bagatelizowanie problemów młodzieży, które z perspektywy rodziców nie są problemami lub są mało znaczące. Wskazano na jednoczesne istnienie rozbudowanej presji na uzyskiwanie przez uczniów wysokich wyników, której poddani są nauczyciele. Wskazywano na pozytywną rolę otwartości na drugiego człowieka, niestosowania stygmatyzowania oraz ważną rolę wartości związanych z dbaniem o siebie i dbaniem o innych.

W przypadku problemów uczniów dotyczących zdrowia psychicznego wskazywano na ważność obserwacji zachowania uczniów, monitorowania frekwencji oraz wyników w nauce. Podkreślano wagę częstszego komunikowania się uczniów z problemami psychicznymi z gronem pedagogicznym, budowaniu prawidłowej, dobrej relacji między uczniami i nauczycielami. Autorzy raportu wskazują na problem deficytu odnośnie posiadania przez szkoły procedur, które w sposób systemowy diagnozowałyby i monitorowały dobrostan psychiczny uczniów. W szkołach potrzebne jest budowanie kultury otwartości tym bardziej, że jak wynika z raportu - dla nauczycieli wiedza na temat problemów uczniów z dobrostanem psychicznym jest trudno dostępna. Negatywny wpływ na sytuację ma przeciążenie nauczycieli obowiązkami, a także kłopoty wynikające z coraz większego zapotrzebowania na specjalistyczną pomoc w obszarze diagnozowania, monitorowania i niwelowania problemów ze zdrowiem psychicznym uczniów. Niewystarczająca – w świetle badań - była również współpraca szkół z instytucjami zewnętrznymi.

² Magdalena Piejko-Płonka, Karolina Trościanka, Michał Wanke, Dariusz Zawora, Marcin Deutschmann, „Raport z badania zachowań ryzykownych oraz potrzeb i problemów w zakresie zdrowia psychicznego młodzieży w województwie opolskim”, Opole 2021 r.

Część rodziców słabo interesuje się dziećmi i ich problemami, a zgłaszane przez szkołę trudne sytuacje są bagatelizowane. Według badań, w istniejącej sytuacji, uczniowie próbują sobie radzić sami, szukając wsparcia w grupie rówieśniczej.

Nauczyciele z kolei wskazywali na marginalizowanie ich problemów i potrzeb. Brak jest zinstytucjonalizowanego modelu pomocy psychologicznej dla nauczycieli.

Z kolei w raporcie końcowym z badań³ zawarto konkluzje i wnioski/zalecenia, z których część prezentujemy poniżej:

1. **„Nie wszyscy uczniowie czują się dobrze”** - „Młodzi ludzie »raczej« dobrze czują się w swoich szkołach, ale pytani o indywidualne samopoczucie udzielili niepokojących odpowiedzi na temat poczucia »wyczerpania«, odczuwanego niepokoju rozdrażnienia, problemów z koncentracją uwagi, złego snu, obawy o to, co będzie, łatwości wybuchania gniewem, a nawet fizjologicznego wskaźnika napięcia mięśni”. Wnioskiem wynikającym z takich zapisów raportu jest potrzeba pytania młodzieży, co można zrobić w takiej sytuacji.
2. **„Praca w kierunku zdjęcia presji z młodzieży”** – „Źródłem presji są zarówno rodzice, jak i nauczyciele, dlatego to przede wszystkim te dwie grupy należy zaangażować w pracę w kierunku zdjęcia presji z młodzieży i tym samym obniżenia poziomu doświadczanego stresu, który może być jednym z czynników nasilających zachowania ryzykowne oraz pogorszenie dobrostanu psychicznego”.
3. **„Zaufanie wobec nauczycieli, pedagogów i psychologów”** – „Diagnoza przyczyn niskiego poziomu zaufania uczniów do grona pedagogicznego powinna być celem rozważań badawczych w przyszłości”.
4. **„Rozważyć systemowe rozwiązania diagnostyczne”** – „W szkołach brakuje systemowych rozwiązań diagnostycznych i pomocowych. Podejmowane są działania, których celem jest monitorowanie problemów i potrzeb uczniów, ale stosowane metody i narzędzia są mocno zróżnicowane pod kątem trafności i rzetelności pomiaru, zatem jakość pozyskiwanych informacji jest dyskusyjna. W tej sytuacji należy rozważyć wypracowanie i wdrożenie rozwiązań o systemowym charakterze, które pozwolą na stały, powtarzalny, porównywalny i oparty na standardach naukowych monitoring problemów z dobrostanem psychicznym uczniów”.
5. **„Potencjał »przemian wrażliwości« młodzieży”** – „Przemiany wrażliwości młodzieży należy zatem uznać za potencjał do pracy z uczniami zwłaszcza w obszarze dobrostanu psychicznego,

³ Raport z badań „Zachowania ryzykowne, dobrostan psychiczny młodzieży w szkołach ponadpodstawowych w województwie opolskim w 2021 r.”, Magdalena Piejko-Płonka, Michał Wanke, Karolina Trościanka, Dariusz Zawora, Opole 2022

ponieważ jego podstawą są wartości związane z komunikowaniem potrzeb, wyrażaniem emocji oraz z dbaniem o siebie oraz innych”.

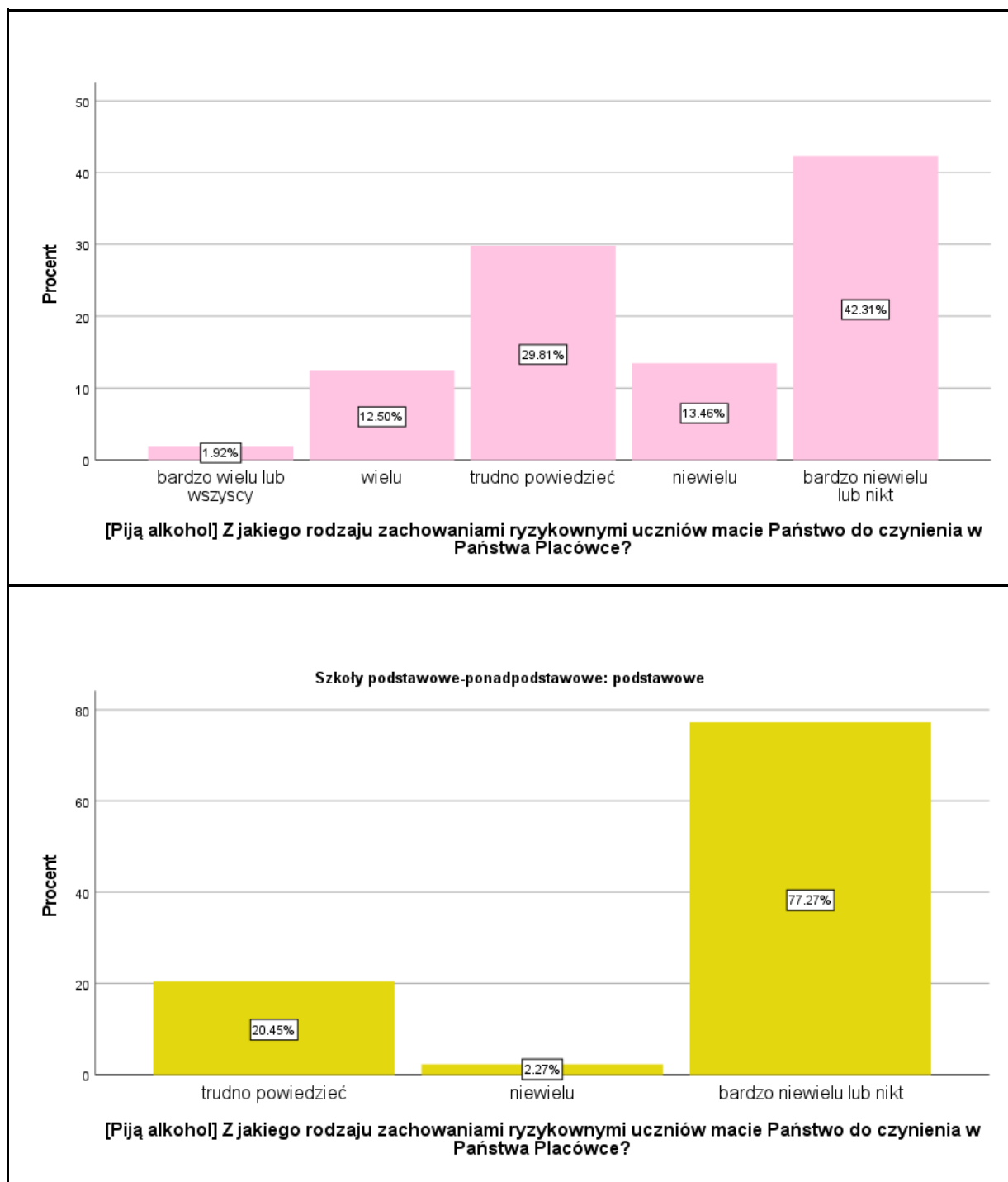
6. **„Pilna potrzeba psychologa w każdej szkole”** – „Wsparciem psychologicznym powinni być objęci jednak nie tylko uczniowie, ale także nauczyciele i pozostały personel szkolny”.
7. **„Wyposażenie w podstawowe kompetencje (przeciążonych) nauczycieli”** – „Skuteczne rozpoznawanie i reagowanie na sytuacje problemowe wymaga wyposażenia nauczycieli w wiedzę i kompetencje z zakresu zaburzeń zdrowia psychicznego i zachowań ryzykownych młodzieży, przynajmniej na podstawowym poziomie”.
8. **„Konieczna współpraca instytucjonalna dla rozwiązywania problemów”** – „Szkoly zmagają się z coraz większym zapotrzebowaniem na specjalistyczną pomoc w obszarze diagnozowania i niwelowania zaburzeń dobrostanu psychicznego uczniów. Psychologowie i pedagodzy szkolni komunikują potrzebę współpracy instytucjonalnej, aby rozpoznawanie problemów było ciągłe i kompleksowe, jednak codzienność szkolna, warunki pracy, zasoby kadrowe i przyjmowane przez nich role społeczne utrudniają jej realizację”.

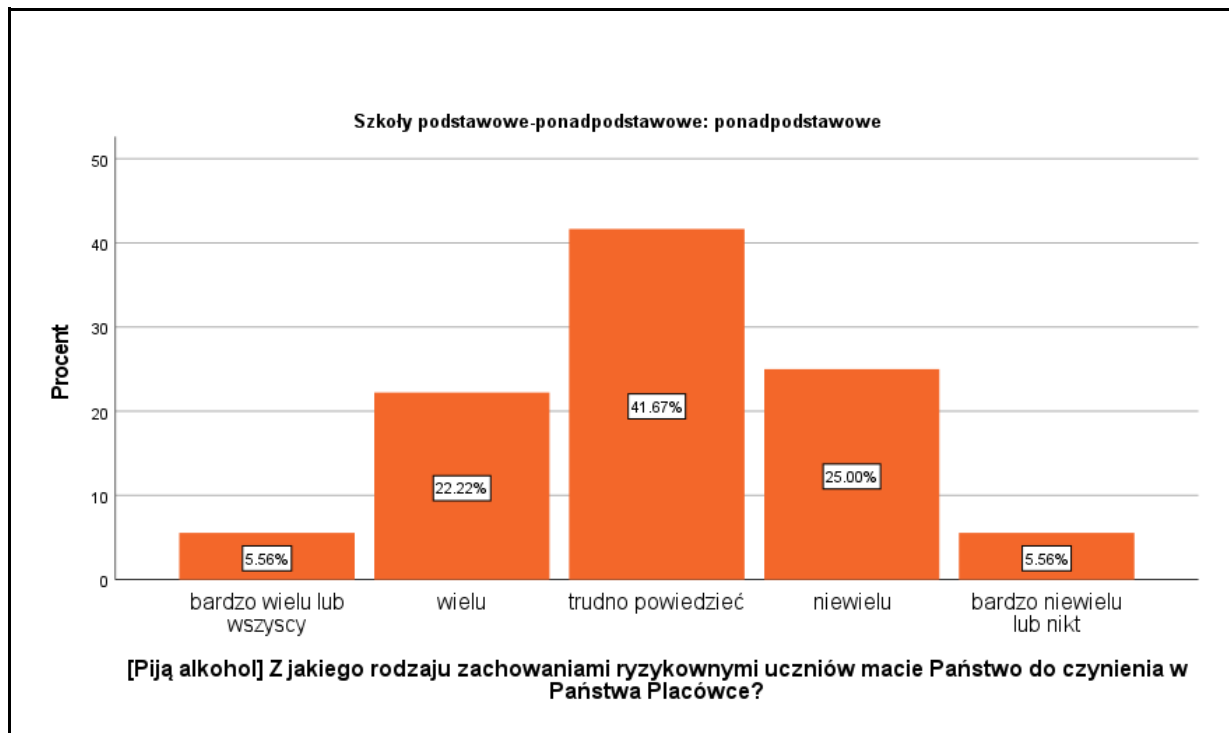
Zrealizowane badania wskazują na przenikanie się w funkcjonowaniu młodzieży problematyki związanej z dobrostanem psychicznym oraz zachowaniami ryzykownymi lub problemowymi. Charakter i zakres problemów ujawnionych w badaniach uwidacznia potrzebę realizacji konsultacji, dialogu i dyskursu pomiędzy młodzieżą, rodzicami oraz pracownikami szkół odnośnie znajdowania sensownych, optymalnych i realnych rozwiązań. Stanowczo więc należy zalecić rozwiązywanie problemów z jak największym udziałem grup, których dotyczą.

To między innymi w związku z wiedzą uzyskaną z tych badań, samorząd województwa finansuje studia podyplomowe dla psychologów szkolnych z krótszym stażem – jest to działanie związane z ochroną zdrowia psychicznego wybrane w ramach trybu konkursowego i finansowane z innych środków budżetu województwa opolskiego niż omawiany Program.

Poniżej zaprezentowane są niektóre z wykresów ze zrealizowanych badań dotyczących młodzieży i szkół, jest to istotne ze względu na położenie nacisku na realizowanie przedsięwzięć dotyczących dzieci i młodzieży. Ma to miejsce bezpośrednio, poprzez realizację programów profilaktycznych i treningów umiejętności społecznych, jak i pośrednio np. poprzez specjalistyczne szkolenia dla pielęgniarek medycyny szkolnej.

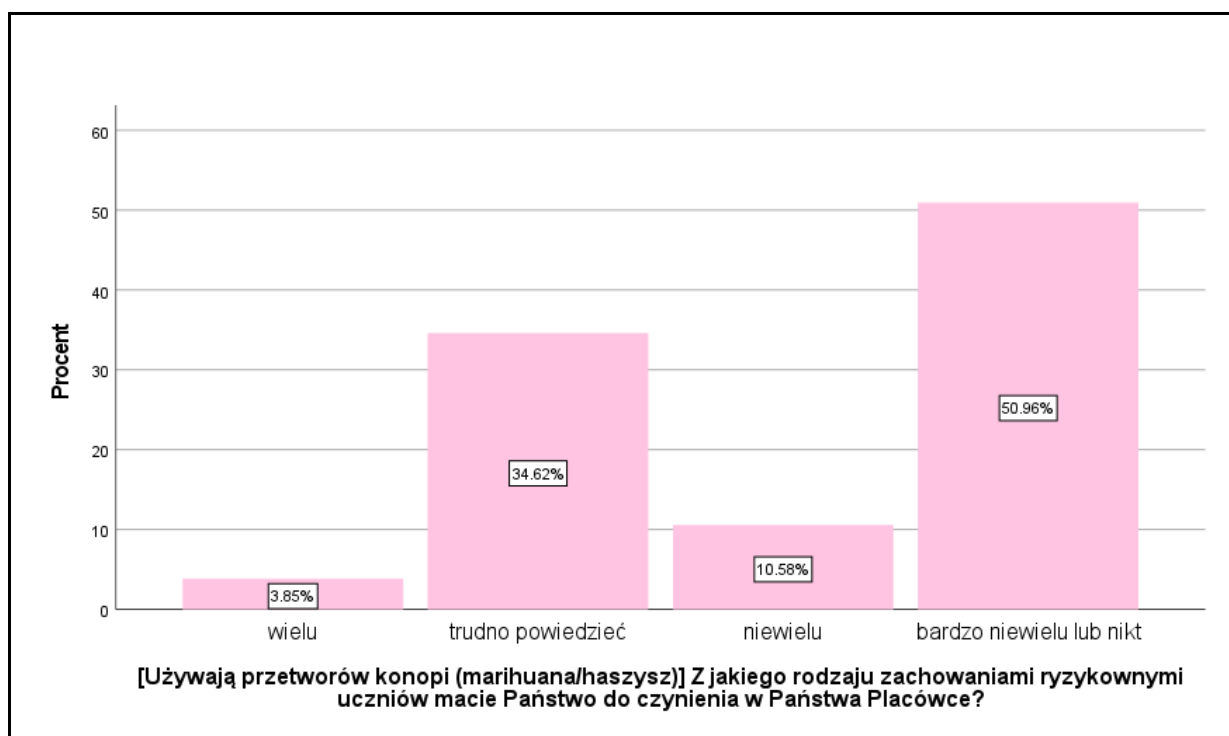
Wykres 2. Rozkłady odpowiedzi nauczycieli na pytanie o zachowanie ryzykowne - używanie alkoholu

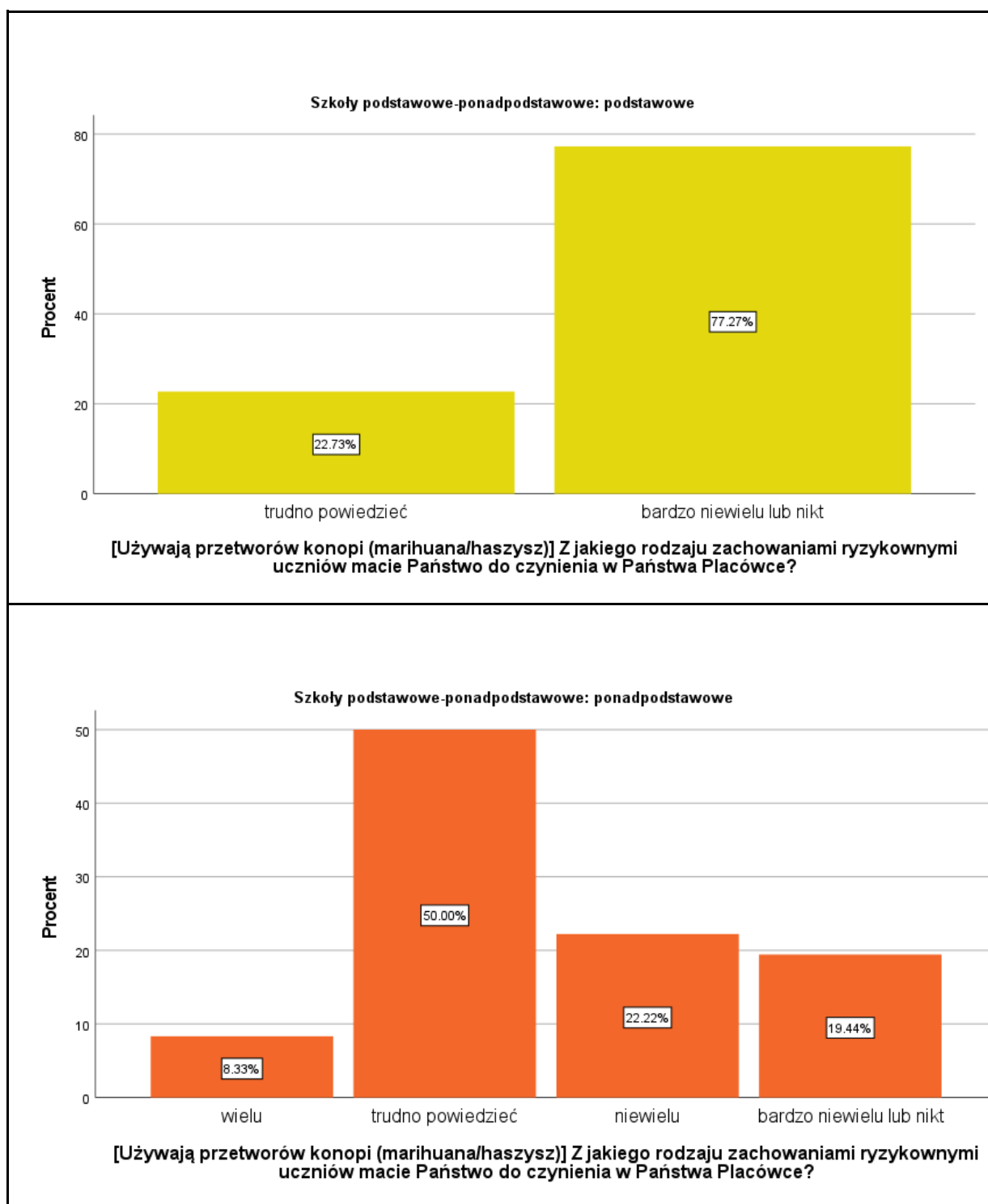

Źródło: Raport z badania Problemy i potrzeby szkół związane ze zdrowiem psychicznym oraz z profilaktyką zachowań ryzykownych, M. Wanke, Opole, 2022.

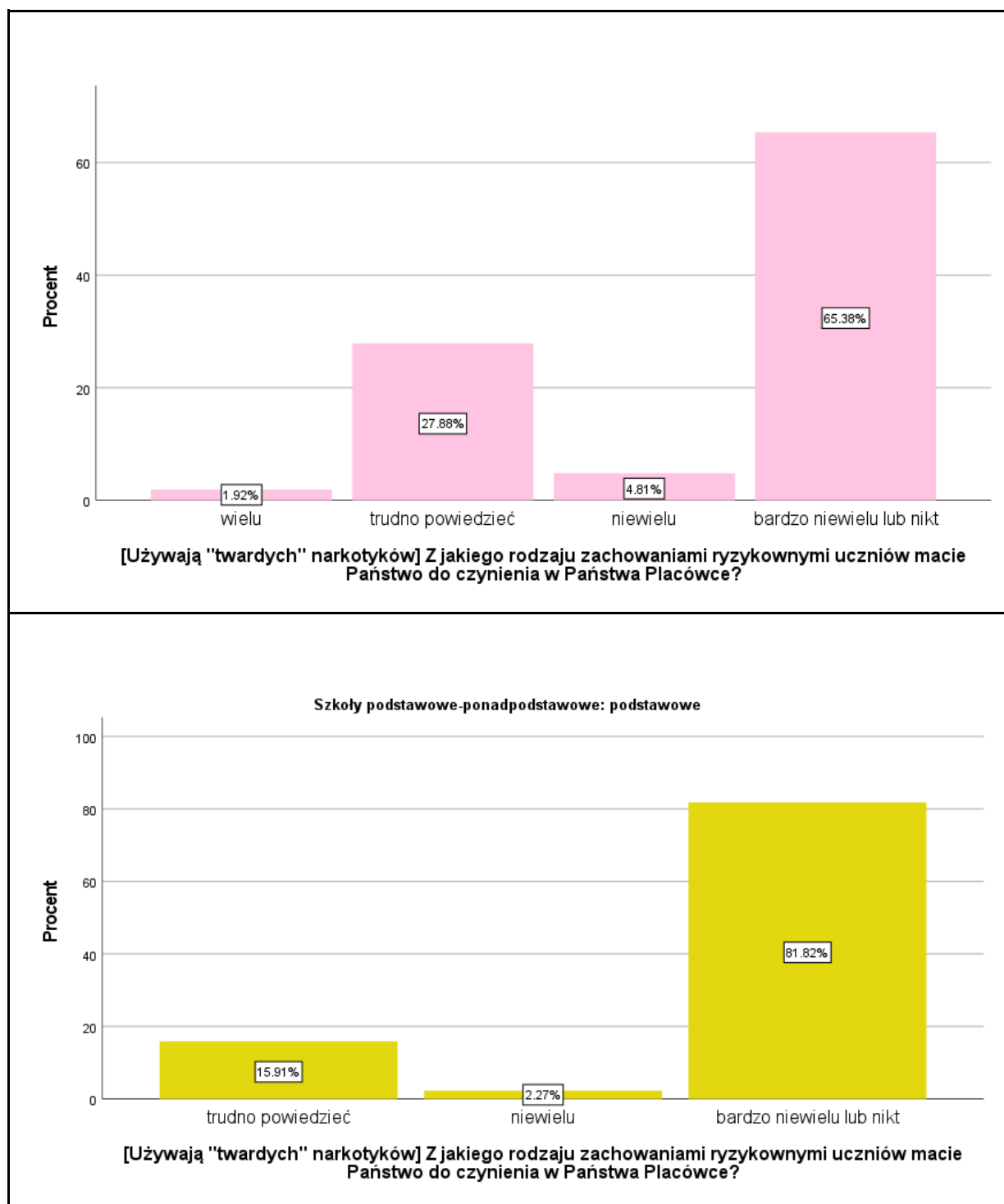
Wykres 3. Rozkłady odpowiedzi nauczycieli na pytanie o zachowanie ryzykowne - używanie przetworów konopi

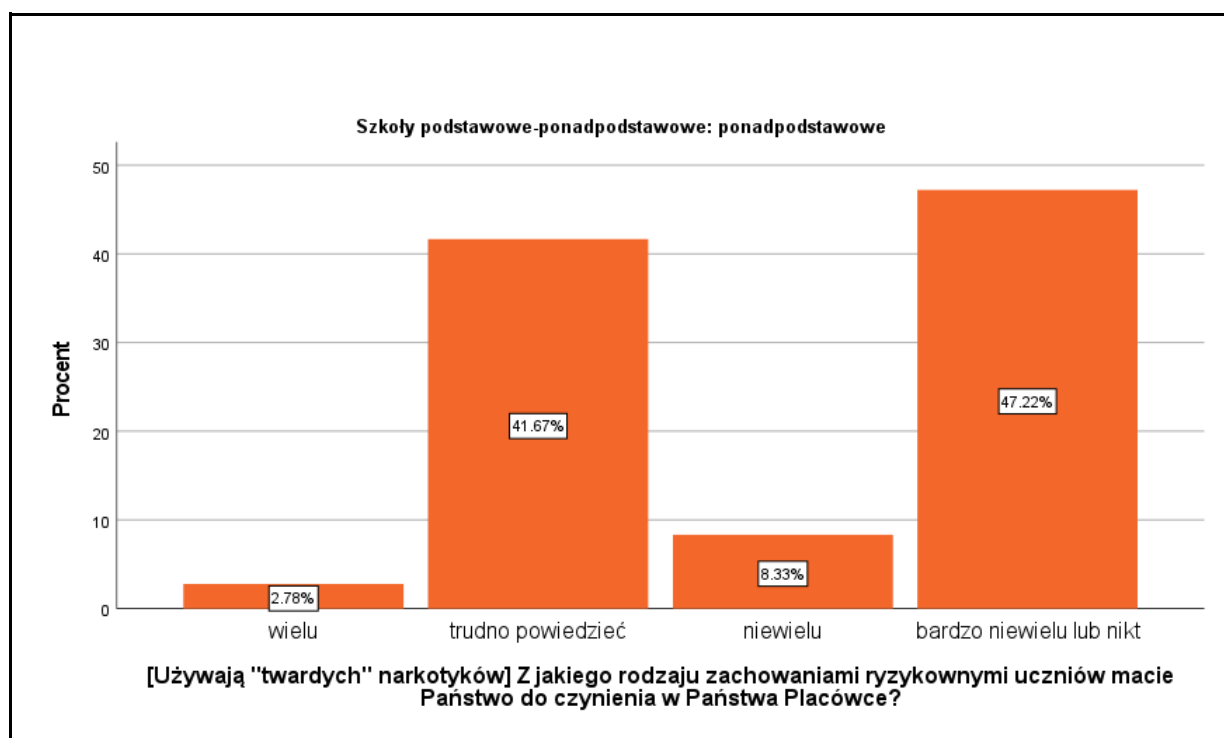

Źródło: Raport z badania Problemy i potrzeby szkół związane ze zdrowiem psychicznym oraz z profilaktyką zachowań ryzykownych, M. Wanke, Opole, 2022.

Wykres 4. Rozkłady odpowiedzi nauczycieli na pytanie o zachowanie ryzykowne - używanie „twardych narkotyków”

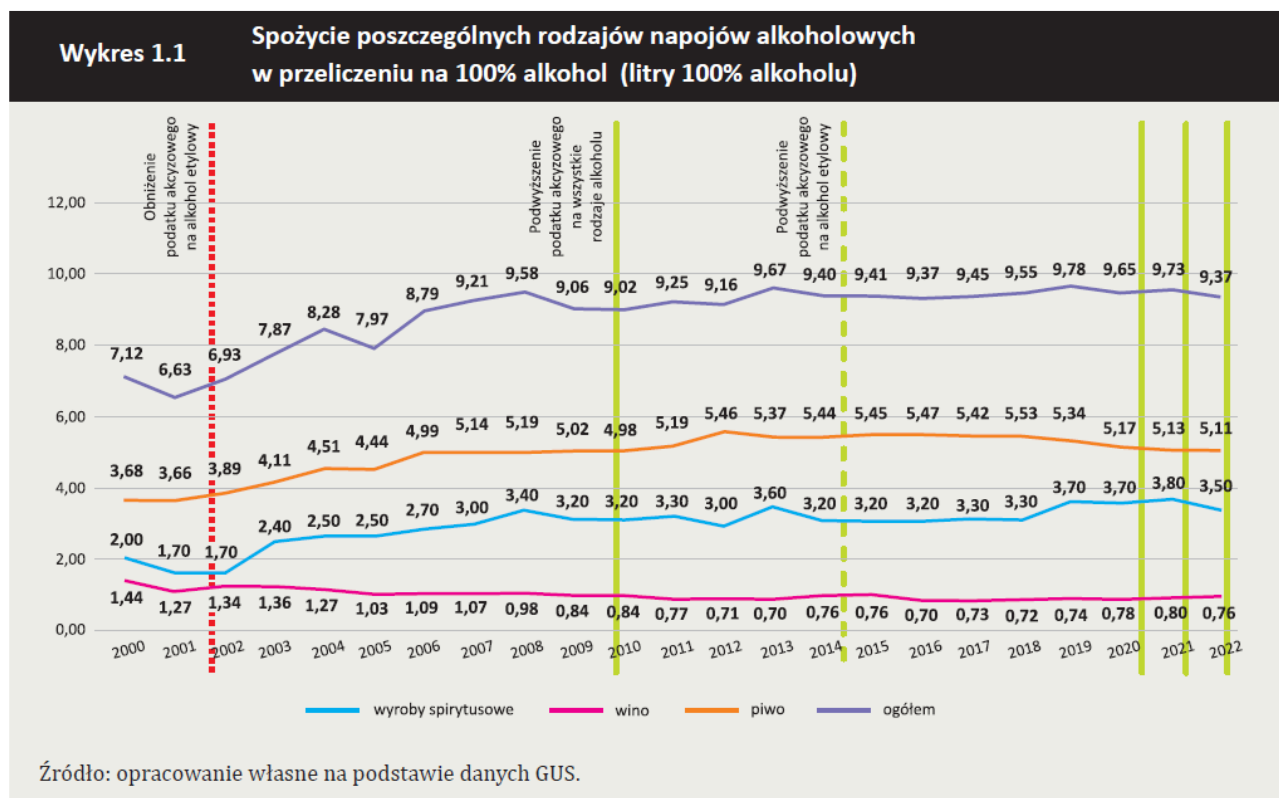

Źródło: Raport z badania Problemy i potrzeby szkół związane ze zdrowiem psychicznym oraz z profilaktyką zachowań ryzykownych, M. Wanke, Opole, 2022.

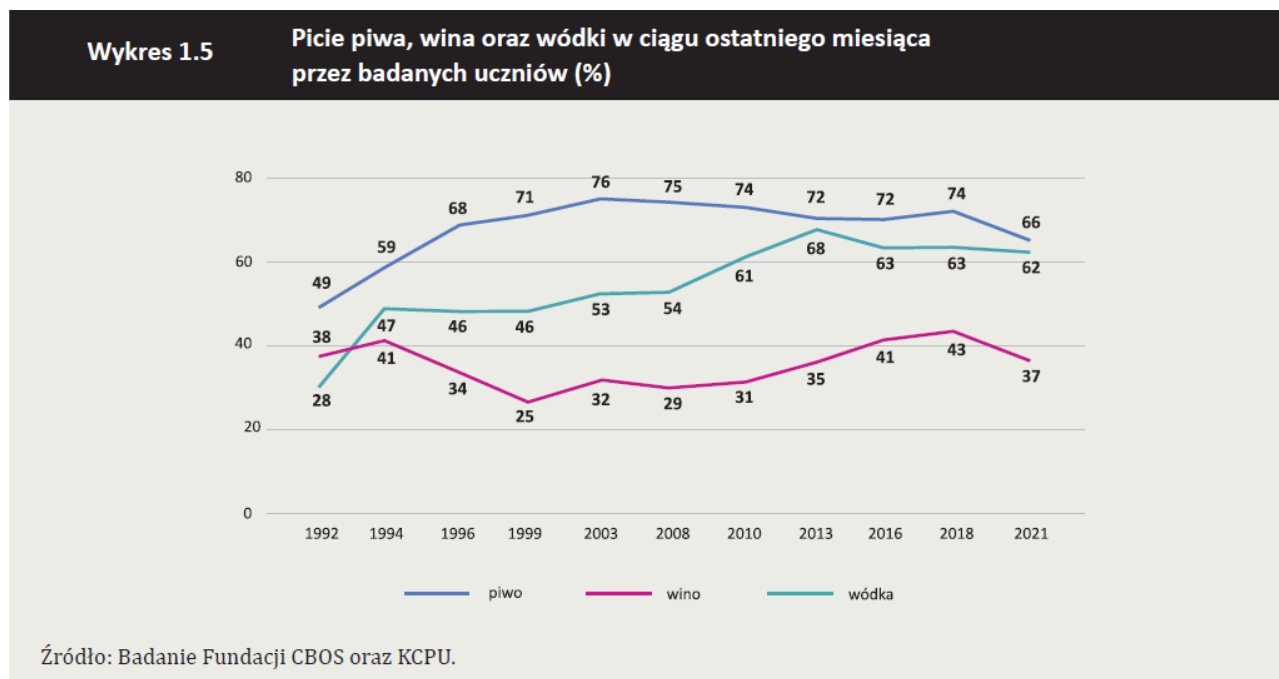
Zaprezentowane wyniki pokazują rzeczywistość młodego pokolenia – alkohol oraz narkotyki, zarówno marihuana i haszysz, jak i tzw. „twarde” narkotyki są używane przez młodych ludzi na każdym etapie edukacji. Ważne jest, że kadra pedagogiczna dostrzega ten fakt, bo dzięki temu możliwe jest stwarzanie różnorodnej profilaktycznej odpowiedzi na zachowania młodych ludzi, jak również realizowanie zaawansowanych interwencji w sytuacjach, gdy są one potrzebne.

Dla zobrazowania sytuacji dotyczącej używania różnych substancji w Polsce – poniżej przedstawiono cztery infografiki ze sporządzonego w Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom „Raportu 2023. Uzależnienia w Polsce”.

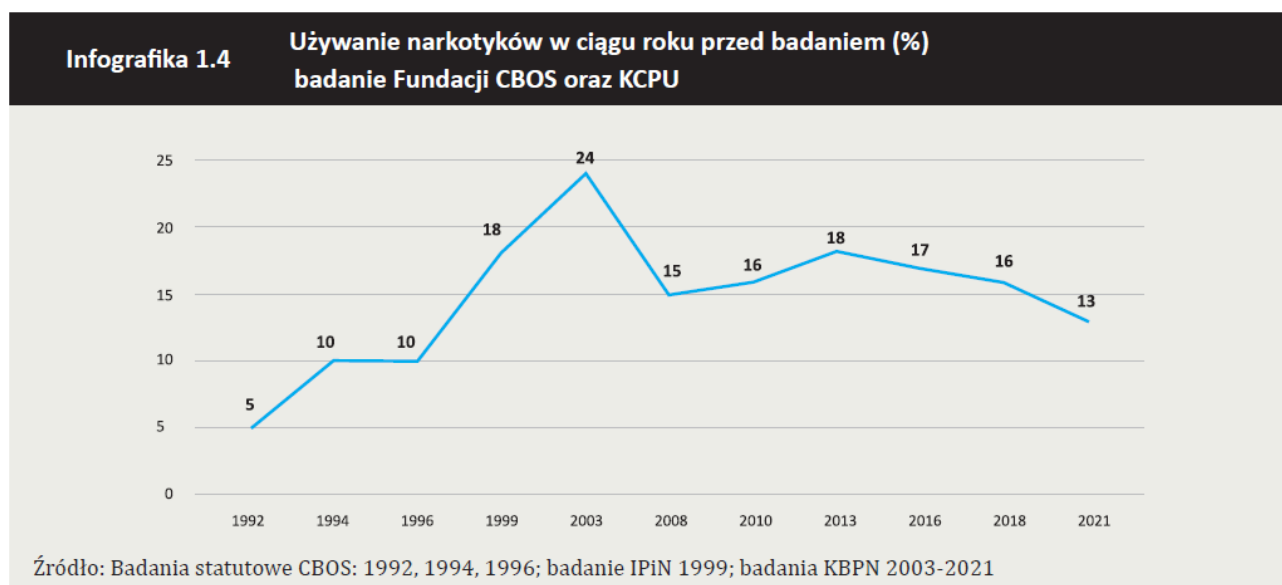
Infografika 1. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom „Raport 2023. Uzależnienia w Polsce”, s.7.

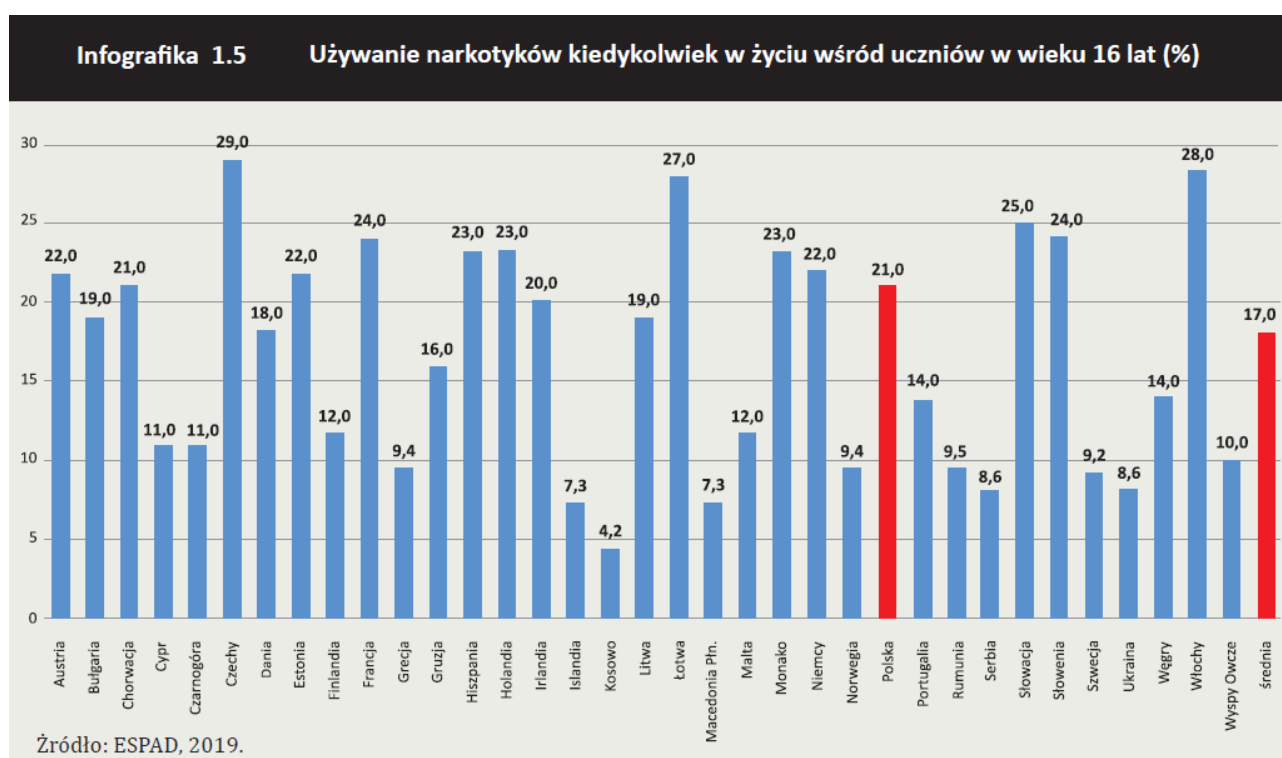
Infografika 2. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom „Raport 2023. Uzależnienia w Polsce”, s.12.

Infografika 3. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom „Raport 2023. Uzależnienia w Polsce”, s.16. Infografika dotyczy używania narkotyków przez kilkunastoletnią młodzież.

Infografika 4. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom „Raport 2023. Uzależnienia w Polsce”, s.16.

2. Działania

2.1 Opis ogólny

Pod względem merytorycznym realizacja zadań w obszarze problematyki alkoholowej wynika z zapisów „Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025” [dalej Program] stanowiącego załącznik nr 2 do „Wojewódzkiej Strategii w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025” przyjętej Uchwałą Nr XIII/138/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 26 stycznia 2016 r. z późn.zm. Najnowsza wersja Programu została opracowana, a następnie przyjęta przez Sejmik Województwa Opolskiego na początku 2022 r. Opracowanie nowej wersji Programu wynikało ze zmienionych wcześniej wymogów ustawowych, które nakazywały samorządom gmin, miast i województw bardzo szybkie opracowanie nowych „programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii”. Miały to być programy wspólne dla problematyki alkoholowej i narkotykowej. Jednocześnie zachowany został dotychczasowy budżetowy podział wydatków na część „alkoholową” – wydatki w rozdziale 85154 i 85120 - oraz część „narkotykową” - wydatki w rozdziale 85153.

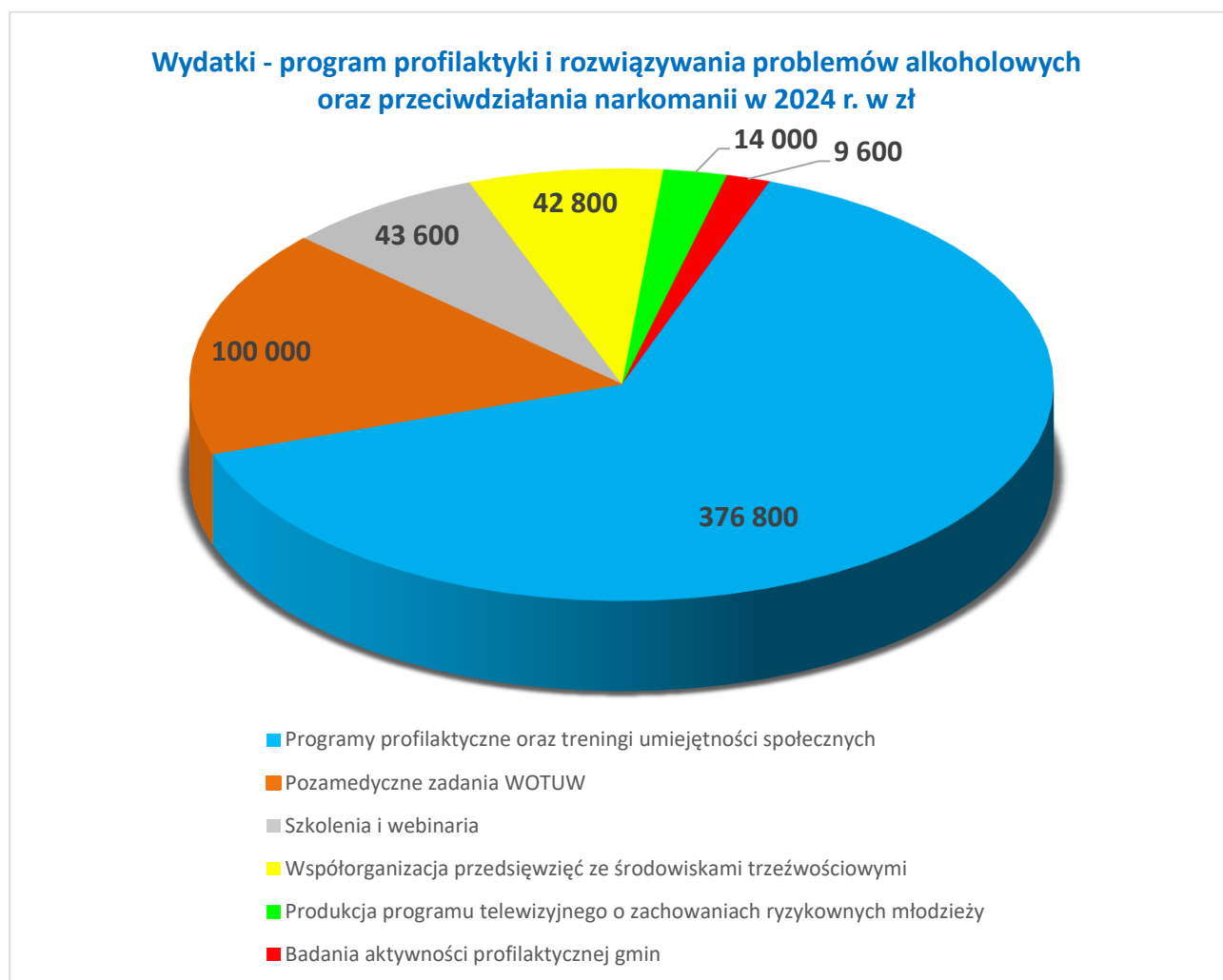
Faktyczne wydatki na realizację Programu wyniosły w 2024 r. 586.800 zł w merytorycznych podziałach wskazanych na wykresach poniżej.

Biorąc pod uwagę realizację badań i rekrutację do uczestnictwa w przedsięwzięciach szkoleniowych w działania Programu zaangażowane były wszystkie gminy województwa opolskiego, a w zakresie rekrutacji, także wszystkie powiaty.

Innymi ważnymi partnerami realizacji Programu były organizacje pozarządowe aktywne w środowiskach trzeźwościowych, Komisja ds. medycyny szkolnej przy Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych w Opolu, Telewizja Polska S.A. Oddział w Opolu oraz Ośrodek Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych, a w szczególności jego składowa Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Opolu. Partnerami Programu były także szkoły, w których realizowano przedsięwzięcia profilaktyczne, należy przy tym wskazać, że w przypadku rekrutacji do udziału w ogólnie dostępnych przedsięwzięciach szkoleniowych lub przedsięwzięciach dedykowanych szkołach od lat stosowana jest praktyka informowania wszystkich szkół w województwie poprzez gminy i powiaty oraz poprzez posiadane elektroniczne bazy adresowe. Na szczeblu krajowym partnerem realizacji Programu było Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

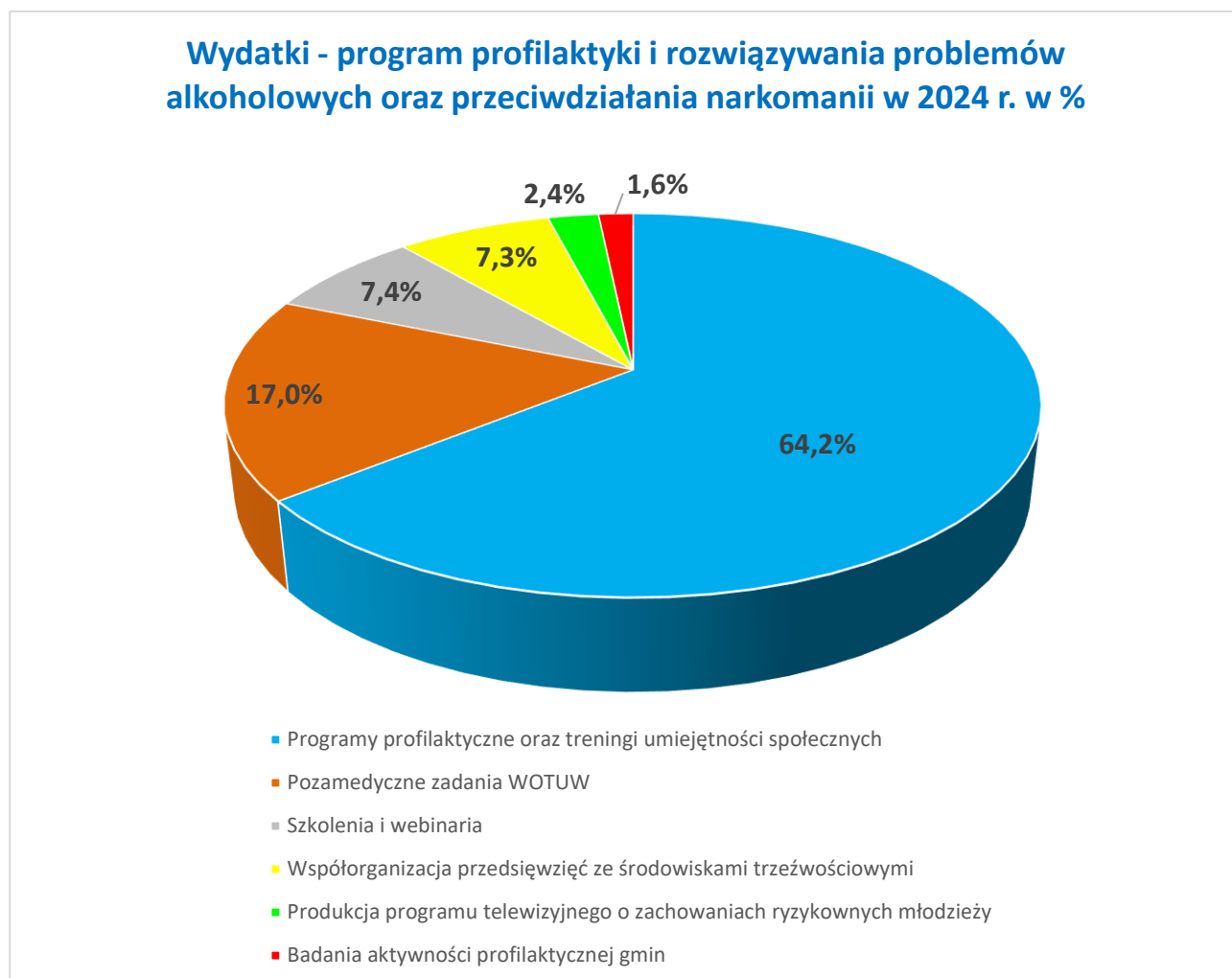
Pełnomocnik Zarządu Województwa Opolskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień wchodzi w skład powołanego przez dyrektora Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom Zespołu Ekspertów ds. Lokalnych i Regionalnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Wykres 5. Podział kwotowy wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2024 r. w zł

Wskazane wyżej wydatki w układzie procentowym przedstawia kolejny wykres.

Wykres 6. Podział procentowy wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2024 r. w %

Wydatki w poszczególnych obszarach tematycznych przedstawiały się następująco :

- 1) pozamedyczne zadania WOTUW – 100.000 zł, 17%;
- 2) badania aktywności profilaktycznej gmin – 9.600 zł, 1,6%;
- 3) programy profilaktyczne oraz treningi umiejętności społecznych - 376.800 zł, 64,2%;
- 4) produkcja programu telewizyjnego o zachowaniach ryzykownych młodzieży – 14.000 zł, 2,4%;
- 5) szkolenia i webinaria – 43.600 zł, 7,4%;
- 6) współorganizacja przedsięwzięć ze środowiskami trzeźwościami – 42.800 zł, 7,3%.

2.2 Kształcenie kadr lecznictwa uzależnień

Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w lecznictwie uzależnień ma fundamentalne znaczenie dla jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych, dla skuteczności psychoterapii uzależnień. W podmiotach lecznictwa uzależnień wiedza i umiejętności psychoterapeutów są zdecydowanie ważniejsze od sprzętu i wyposażenia medycznego. Dynamicznie rozwijające się zjawiska w obszarze uzależnień, np. dotyczące nowych elektronicznych technologii, pojawiających się nowych syntetycznych substancji, specyfiki różnych modeli używania, występujących powiązań dysfunkcji i zaburzeń wynikających z uzależnień z zaburzeniami i chorobami psychicznymi – sprawiają, że konieczne jest nieustanne podnoszenie kwalifikacji, zdobywanie nowych umiejętności, doskonalenie indywidualnego warsztatu psychoterapeutycznego, a także ciągłe wsparcie superwizyjne.

Wsparcie w zakresie kształcenia i podnoszenia kwalifikacji jest także potrzebne jako zabezpieczenie przed wypaleniem zawodowym personelu medycznego podmiotów lecznictwa uzależnień. Wysoki poziom destrukcji i autodestrukcji związanej z funkcjonowaniem pacjentów z jakim styka się personel medyczny podmiotów lecznictwa uzależnień, także wskazuje na niezbędną konieczność wspierania personelu medycznego tych podmiotów.

Do wiodących jednostek w obszarze kształcenia kadry lecznictwa uzależnień należy Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Opolu, wynika to z zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie funkcjonowania podmiotów leczniczych sprawujących opiekę nad uzależnionymi od alkoholu.

W ramach Programu sfinansowana została dotacja dla Ośrodka Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych w wysokości 100.000 zł na realizację pozamedycznych działań Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, w tym na inicjowanie i realizację działań podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych zatrudnionych w placówkach leczenia uzależnień – dotyczyło to ogółu takich placówek w województwie. Z różnych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych skorzystało w sumie 31 osób, przy czym część osób skorzystała z różnych form podnoszenia kwalifikacji kilkakrotnie.

W 2024 r. nastąpiła modyfikacja wsparcia lecznictwa uzależnień w zakresie kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne. Wydatki w tym zakresie przesunięte zostały do wydatków finansowanych ze środków własnych budżetu województwa opolskiego.

Ośrodek Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych otrzymał na ten cel 150.000 zł, a z różnych form kształcenia i podnoszenia kwalifikacji skorzystały 42 osoby.

W przypadku Specjalistycznego Szpitala im. Ks. Biskupa Józefa Nathana w Branicach dotacja na kształcenia i podnoszenie kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne w jego jednostkach organizacyjnych udzielających świadczeń medycznych w zakresie leczenia uzależnień - została połączona z ogólną dotacją „kształceniową” dla tego szpitala, także w tym przypadku miało miejsce finansowanie ze środków własnych budżetu województwa opolskiego.

Ponadto w przypadku Ośrodka Leczenia Uzależnień w Woskowicach Małych oraz Specjalistycznego Szpitala im. Ks. Biskupa Józefa Nathana w Branicach stwarzanie możliwości kształcenia i podnoszenia kwalifikacji ma pozytywny wpływ na pozyskiwanie i utrzymanie niezbędnej kadry terapeutycznej, co jest trudne ze względu na peryferyjne położenie tych podmiotów medycznych.

2.3 Badania aktywności profilaktycznej gmin

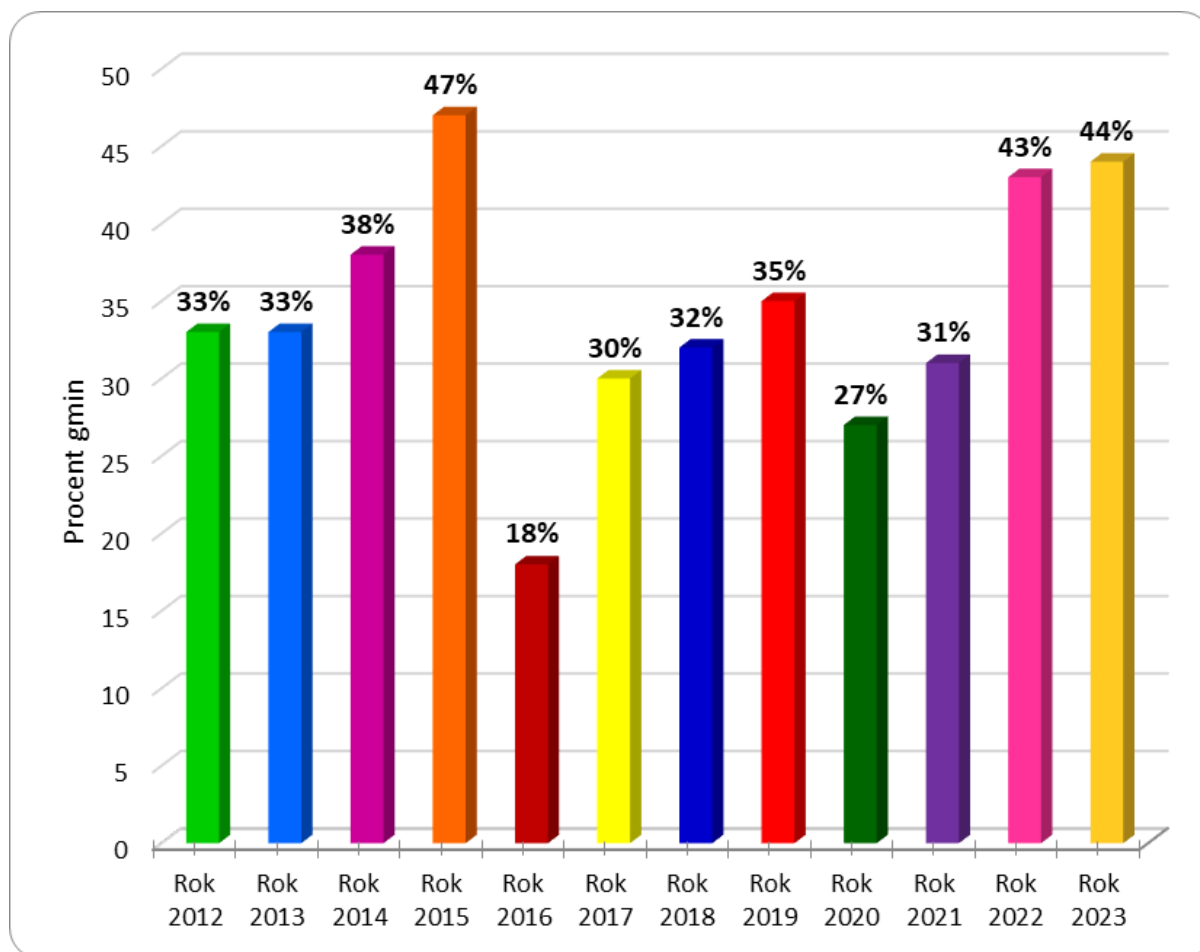
W 2024 r. zrealizowano po raz kolejny badanie aktywności profilaktycznej gmin, które prostymi narzędziami i przy pomocy niskich nakładów finansowych pozwala obserwować procesy związane z aktywnością profilaktyczną gmin. Aktywność ta jest bardzo ważna ze względu na zasoby finansowe dedykowane profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień posiadane przez gminy, a także ze względu na spore rozpowszechnienie wśród dzieci i młodzieży problemów dotyczących zachowań ryzykownych i zdrowia psychicznego. W badaniach zrealizowanych w 2024 r. wzięły udział wszystkie gminy województwa opolskiego.

Zrealizowane badania pozwoliło na uzyskanie informacji odnośnie prowadzonych przez gminy przedsięwzięć i potrzeb w zakresie problematyki uzależnień oraz zdrowia psychicznego. Jednym z ważnych elementów przedsięwzięć profilaktycznych związanych z zachowaniami ryzykownymi młodych ludzi jest realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych znajdujących się w ministerialnej bazie takich programów. Programy te dla uzyskania statusu programu rekomendowanego musiały przejść długi merytoryczny proces rekomendacyjny, sprawdzający między innymi ich skuteczność, profesjonalizm podejścia oraz bezpieczeństwo dla odbiorców.

W przypadku województwa opolskiego zaangażowanie gmin w realizację rekomendowanych programów profilaktycznych ilustruje poniższy wykres. Ponad połowa gmin nie realizuje takich programów, stąd też w działaniach samorządu województwa położono akcent na

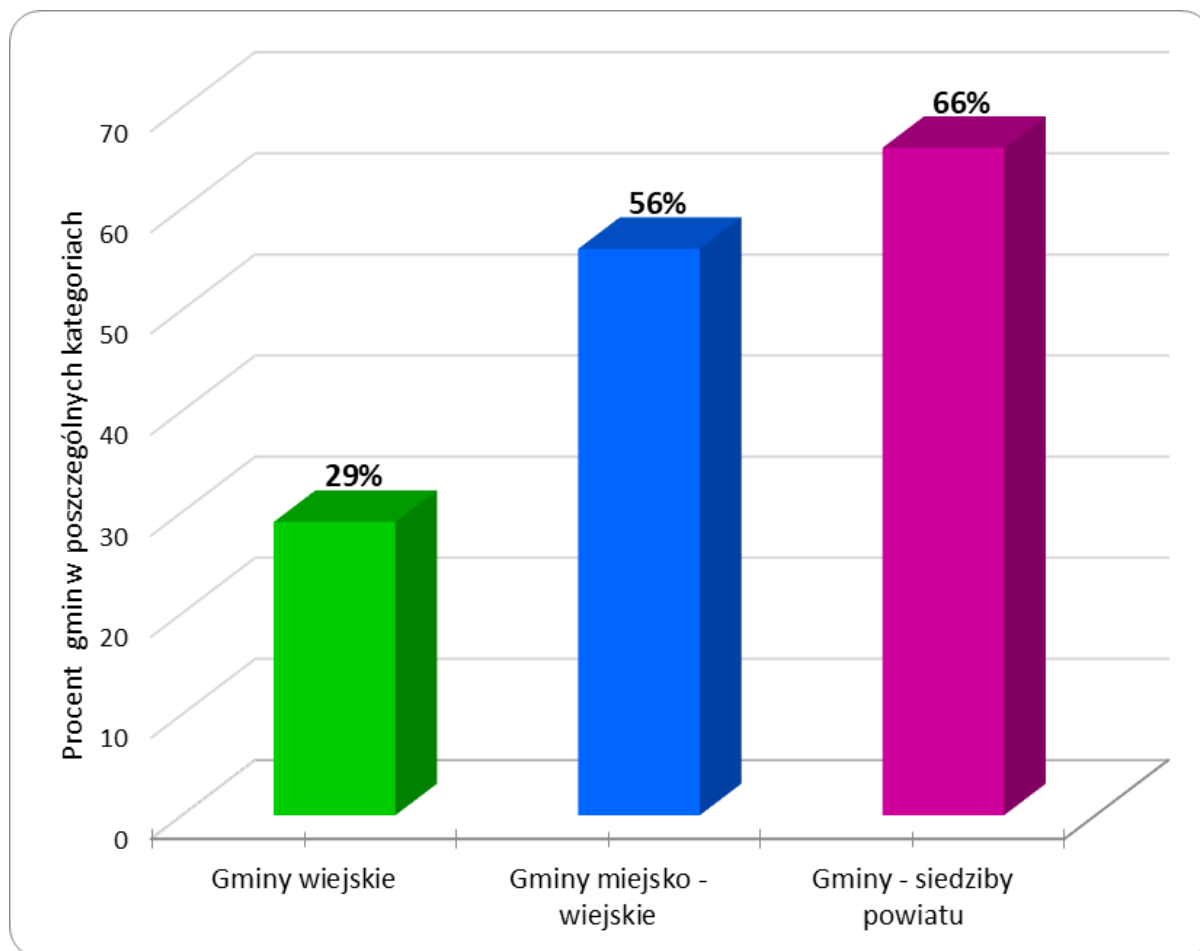
finansowanie programów rekomendowanych (lub w procedurze uzyskania rekomendacji) ze staraniem się o jak największą realizację w szkołach ponadpodstawowych, które z reguły mają nieco trudniejszy dostęp do środków będących w gestii gmin, bowiem organami prowadzącymi szkoły ponadpodstawowe są powiaty.

Wykres 7. Procent gmin deklarujących realizację rekomendowanych programów profilaktycznych na ich terenie w latach 2012-2023.

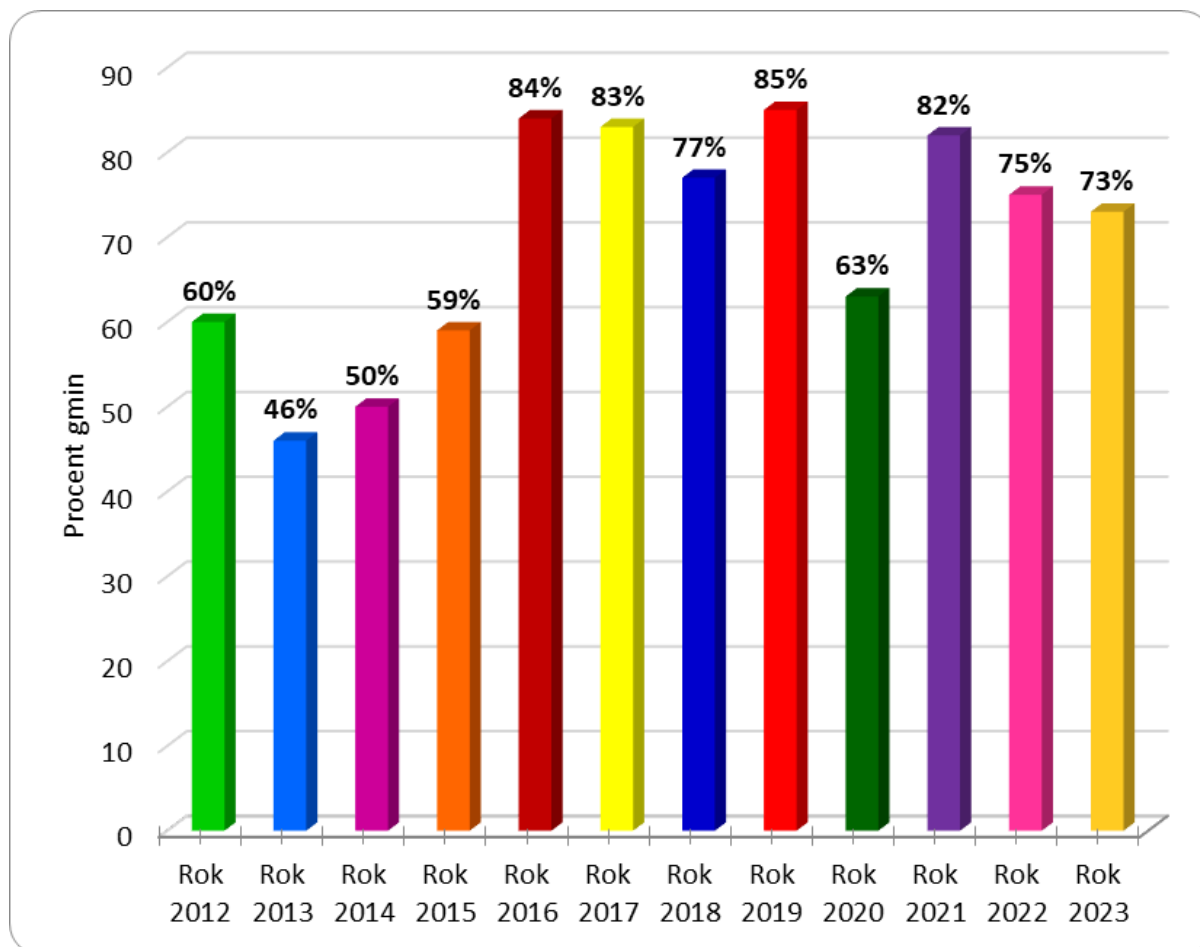
Przeprowadzone badania wskazują na wyraźnie rzadszą realizację rekomendowanych na terenach wiejskich.

Wykres 8. Procent gmin wspierających realizację rekomendowanych programów profilaktycznych w roku 2023 (podział ze względu na typ gmin).

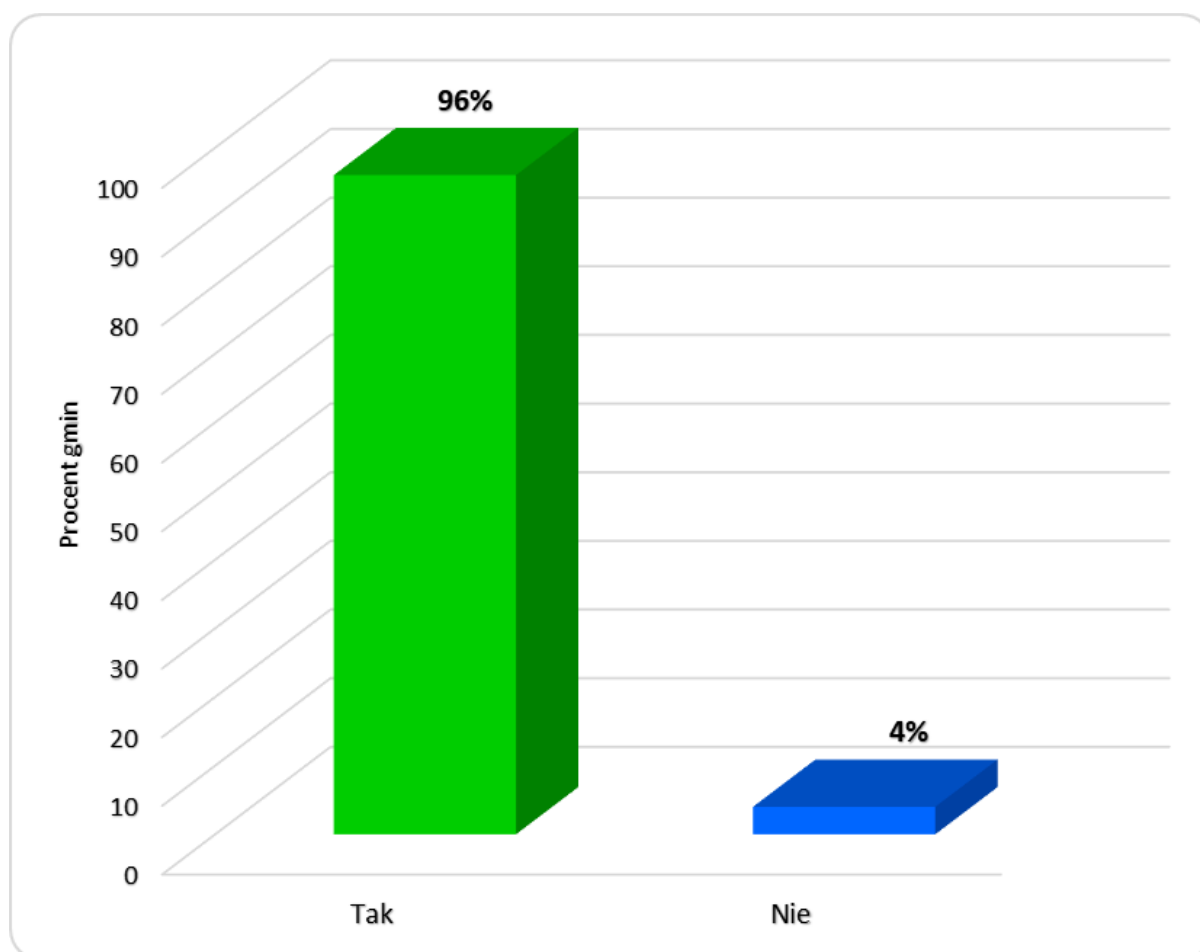
Gminy zdecydowanie częściej finansują realizację nierekomendowanych programów profilaktycznych.

Wykres 9. Procent gmin wspierających realizację nierekomendowanych programów profilaktycznych w latach 2012 - 2023.

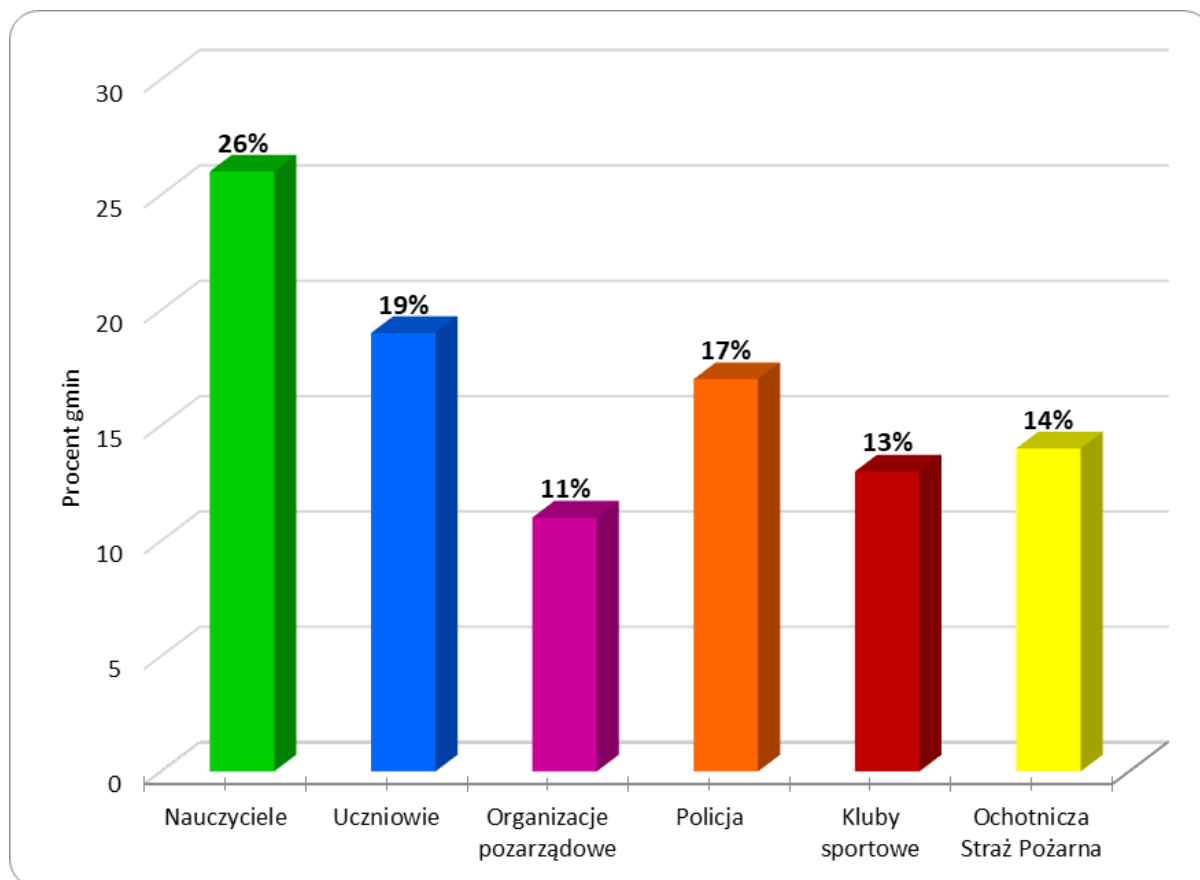
Pozytywne jest wsparcie grup/środków społecznych dla realizacji działań profilaktycznych. Bardzo wysoki odsetek gmin deklaruje istnienie takiego wsparcia. Świadczyć to może o dostrzeganiu wagi problemu przez lokalne środowiska i istniejący lokalny potencjał dla rozwoju przedsięwzięć profilaktycznych.

Wykres 10. Procent gmin mogących liczyć na wsparcie grup/środowisk społecznych w trakcie realizacji działań profilaktycznych.

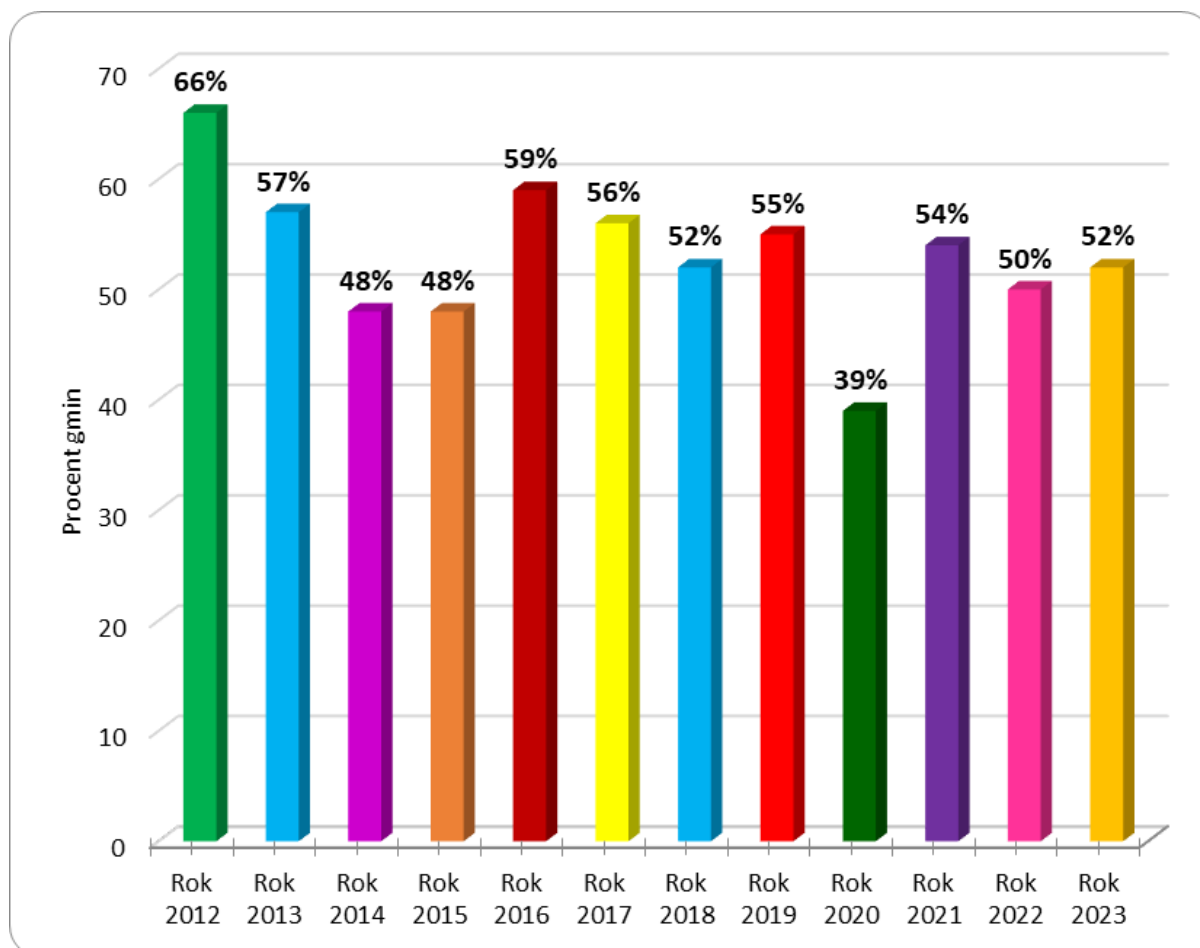
Interesujący jest rozkład tego wsparcia przedstawiony na kolejnym wykresie, pokazujący jego środowiskowe i instytucjonalne zróżnicowanie, szczególną uwagę zwraca wskazanie na uczniów i możliwości do wykorzystania potencjału do zaangażowania młodych ludzi w profilaktykę zachowań ryzykownych.

Wykres 11. Grupy/środowiska, na których wsparcie mogą liczyć gminy w trakcie realizacji działań profilaktycznych.

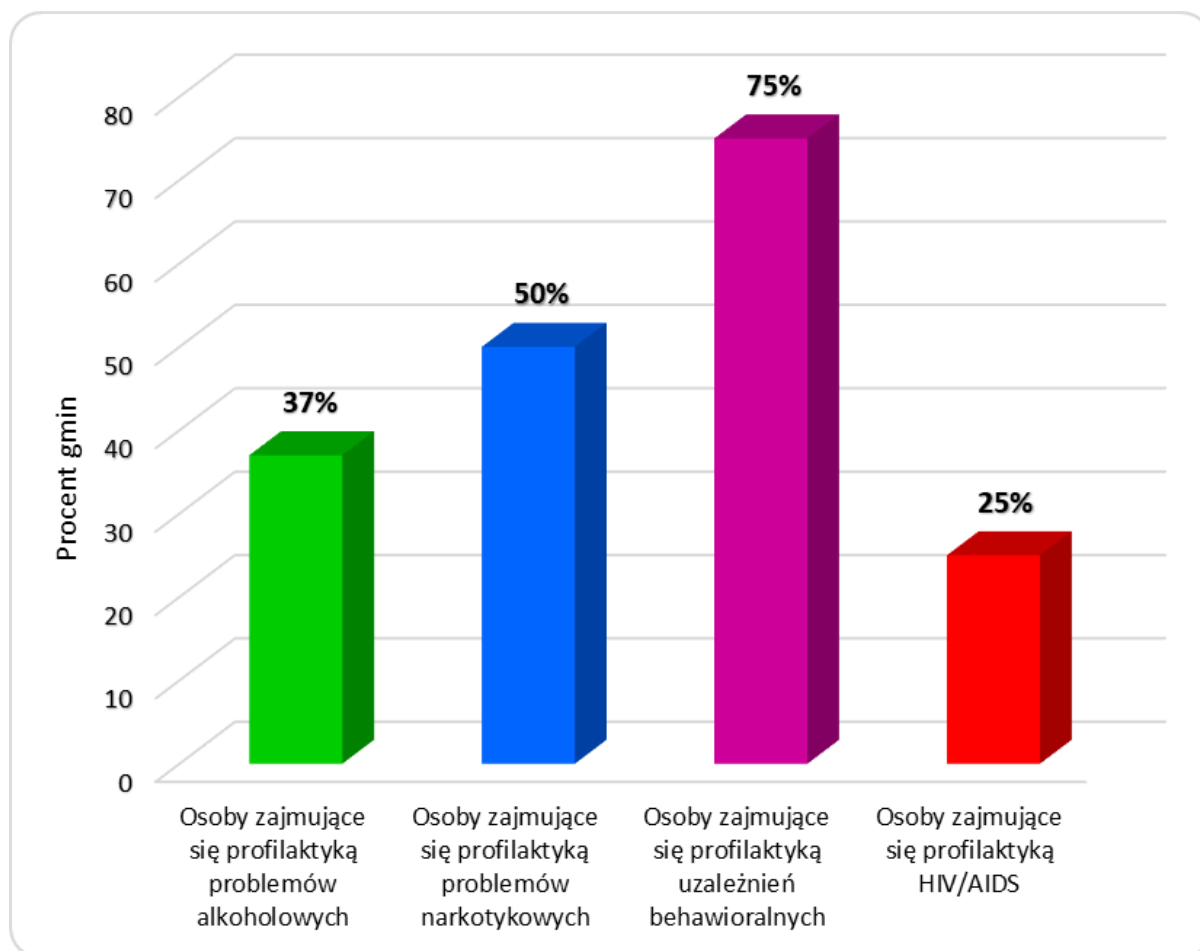
Niemalę według przeprowadzonych badań było także zaangażowanie gmin w podnoszenie kompetencji osób realizujących działania profilaktyczne, wskazane na kolejnym wykresie.

Wykres 12. Procent gmin wspierających podnoszenie kompetencji osób realizujących działania profilaktyczne w latach 2012-2023.

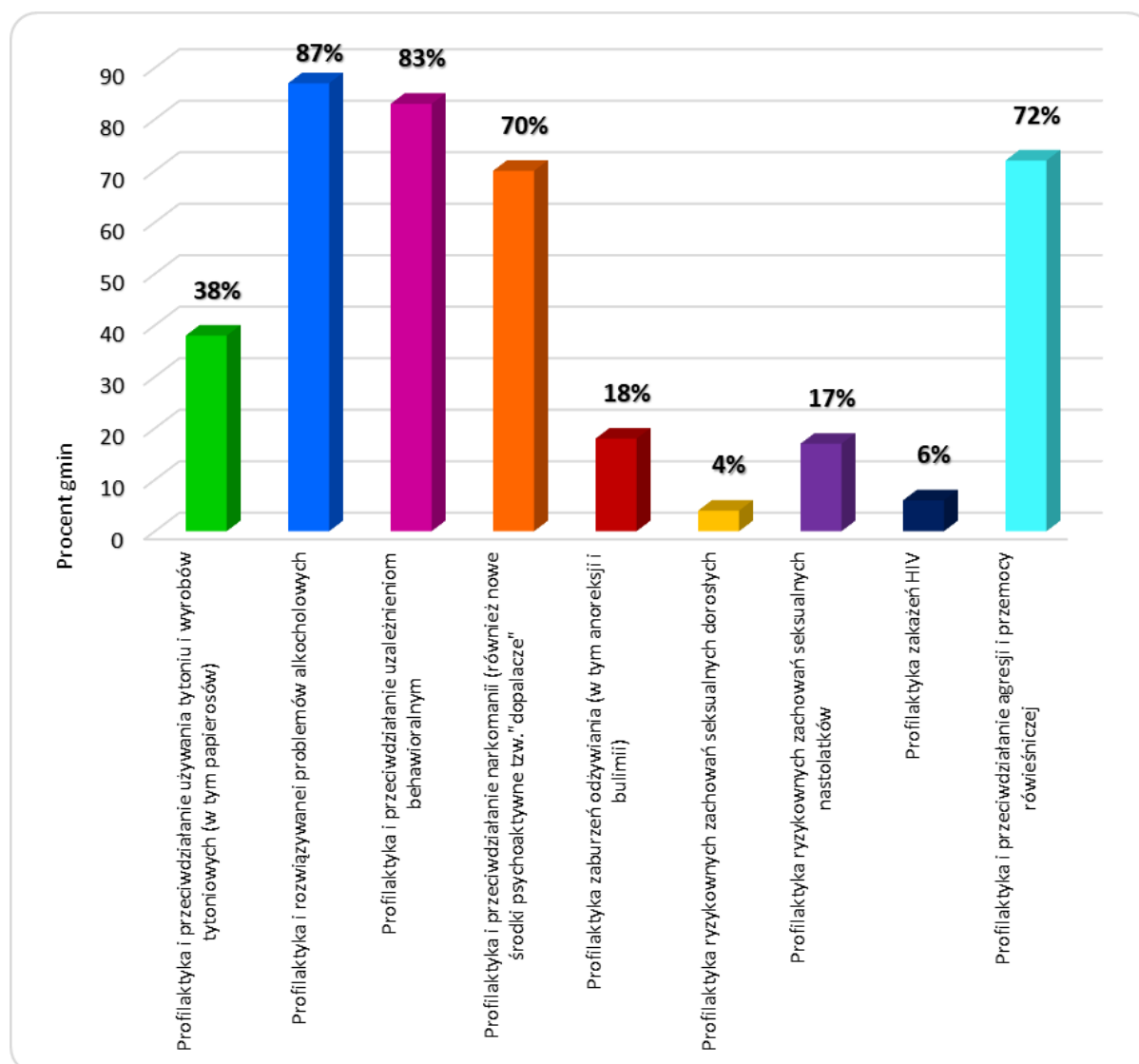
Spośród gmin, które udzielały wskazanego wyżej wsparcia najczęściej udzieliło go w zakresie uzależnień behawioralnych, co jest ważnym wskazaniem z jednej strony potrzeb, a z drugiej deficytów kompetencji w tej części profilaktyki i rozwiązywaniu problemów uzależnień, która jest związana z nadużywaniem nowych technologii i związanych z nimi urządzeń. Profilaktyka i pomaganie są w przypadku problemów dotyczących nowych technologii szczególnie trudne, bowiem młodzież musi z nich korzystać na co dzień.

Wykres 13. Procent gmin udzielających wsparcia w podnoszeniu kompetencji osób zajmujących się profilaktyką uzależnień na terenie woj. opolskiego w roku 2023 (podział ze względu na typ problemów).

Kolejnymi ważnymi wskazaniem są obszary działań jakie priorytetowo powinny być wspierane przez gminy. Uwagę zwraca wysoka pozycja profilaktyki i przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej.

Wykres 14. Obszary działań, jakie priorytetowo powinny być wspierane przez gminy w trakcie ich realizacji w roku 2023.

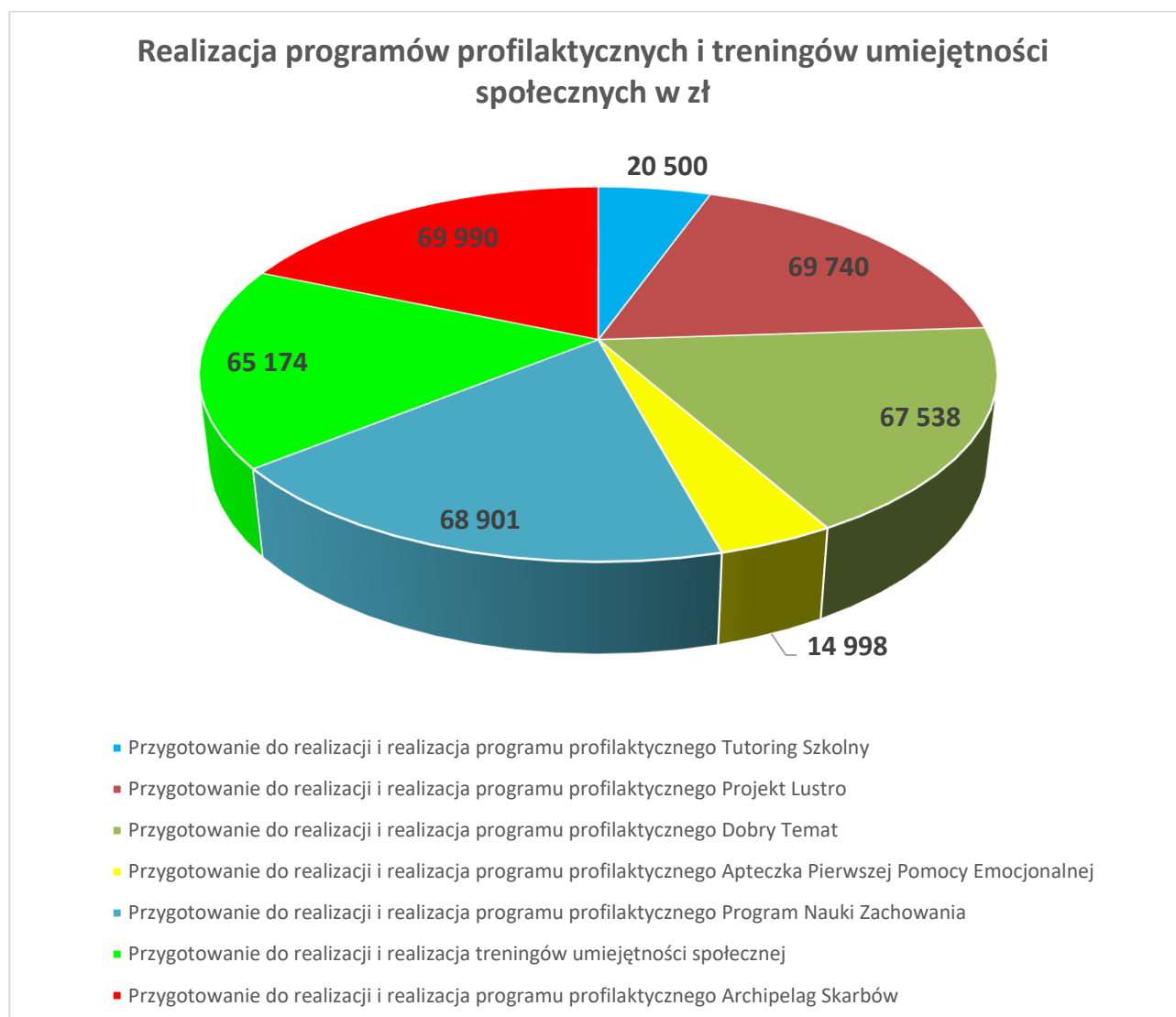

Zaprezentowane wykresy pokazują informacje istotne z punktu widzenia realizowanych i planowanych przedsięwzięć, a także są przykładem jak stosunkowo niewielkimi kosztami osiągnąć takie informacje.

2.4 Programy profilaktyczne oraz treningi umiejętności społecznych

Kwota wydatkowana z budżetu województwa opolskiego na realizację programów profilaktycznych oraz treningów umiejętności wynosiła 376.800 zł. Działaniami objęto 4.230 uczniów i uczennic, 2.450 rodziców oraz 670 nauczycieli. Programy zrealizowano w 23 szkołach ponadpodstawowych z czego w 5 szkołach zrealizowano dwa programy. W przypadku szkół podstawowych - programy i treningi umiejętności społecznych zrealizowano w 31 szkołach z czego w trzech szkołach zrealizowano dwa przedsięwzięcia. Wśród szkół podstawowych zdecydowanie przeważały szkoły na terenach wiejskich i w mniejszych miastach.

Wykres 15. Przygotowanie do realizacji i realizacja programów profilaktycznych oraz treningów umiejętności społecznych w szkołach województwa opolskiego w zł

Wskazane w powyższym wykresie przedsięwzięcia dotyczą zadań wieloletnich, dwu lub trzyletnich, wybranych do realizacji w ramach konkursów ofert realizowanych w oparciu o ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, zadania zakończyły się w 2024 r.

Zadania te miały na celu realizację przedsięwzięć z udziałem uczniów i uczennic, rodziców oraz kadry pedagogicznej, a także przygotowanie wybranych przedstawicieli kadry pedagogicznej do samodzielnej realizacji programów lub treningów, przy czym dla poszczególnych zadań różnicowane było np. zaangażowanie rodziców i formy tego zaangażowania.

Spośród wszystkich dziewięciu zadań profilaktycznych realizowanych w latach 2022-2024, cztery realizowane były w oparciu o regionalne kadry merytoryczne, a pięć było realizowanych w oparciu o wyspecjalizowane kadry zewnętrzne. W ten sposób zdobywali doświadczenie

miejscowi specjaliści, a jednocześnie możliwe było pozyskiwanie wiedzy i umiejętności od specjalistów zewnętrznych.

Dla zobrazowania różnych aspektów dotyczących funkcjonowania młodych ludzi oraz oddziaływania zrealizowanych przedsięwzięć profilaktycznych skrótowo wskazane zostaną niektóre treści wytworzone w ramach sprawozdawczości z finansowanych projektów.

- 1) Raport podsumowujący jedno z wdrożeń programu profilaktyki uniwersalnej „DOBRY TEMAT” dotyczące etapu przedsięwzięcia w 2024 r. z udziałem 670 uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych - „Za najbardziej wartościowe uczestnicy uznali treści dotyczące tematów związanych z godnością i szacunkiem, komunikacją, akceptacją i emocjami”. Powyższy fragment wskazuje na rzecz oczywistą z profesjonalnego punktu widzenia – chcąc chronić przez zachowaniami ryzykownymi powinniśmy wzmacniać i rozwijać kompetencje młodych ludzi w różnych zakresach.
- 2) Potwierdzenie skuteczności treningów umiejętności społecznych w zakresie wzmacniania różnego rodzaju kompetencji społecznych jest wskazane w sprawozdaniu końcowym z realizacji zadania „Strzelecki TUS” adresowanego do dzieci z młodszych klas szkół podstawowych – o 69,56% zmalała liczba dzieci, które nie posiadały umiejętności proszenia o pomoc, o 71,42% zmalała liczba dzieci, które nie posiadały umiejętności wchodzenia w interakcje i zapraszania innych do zabawy, o 59,34% wzrosła liczba dzieci, które nabyły umiejętność rozpoznawania własnych emocji. Jak czytamy w sprawozdaniu „Rodzice podkreślali również, że dzieci na zajęcia chodziły chętnie, a z zajęć wychodziły pozytywnie naładowane”.
- 3) „Raport ewaluacyjny projektu Opolski Projekt Lustró 2023-2024” wskazuje, że w przypadku nauczycieli szkolonych w ramach realizacji zadania „zdobyta wiedza i umiejętności miały dla nich duże znaczenie, a stosowanie poznanych metod w praktyce przynosi im dużą satysfakcję i efekty w postaci wzrostu aktywności uczniów i zaangażowania w dyskusjach i zajęciach nie tylko podczas zajęć Programu ale także podczas innych zajęć o charakterze dydaktycznym. Wskazuje na to stosowanie poznanych form i metod pracy także podczas zajęć przedmiotowych”.
- 4) Według sprawozdania końcowego z realizacji zadania „Opolski Archipeląg Skarbów” w szkołach podstawowych średnia ocena zrealizowanego programu profilaktycznego w anonimowych ankietach uczniów wyniosła 5 i jest wyższa od średniej ogólnopolskiej z roku szkolnego 2023/2024 wynoszącej 4,68. W przypadku nauczycieli oceniających realizowany

program profilaktyczny w sześciopunktowej skali, oceny różnych elementów programu mieściły się w przedziale 5,6-5,8. W wyniku realizacji programu 73% młodzieży zadeklarowało motywację do większego szanowania innych, a 93% zadeklarowało motywację do podjęcia zdrowego stylu życia w co najmniej jednym obszarze poruszonym przez program.

Wybrany materiał pokazuje, to co jest najistotniejsze w przypadku profilaktyki uniwersalnej, tj. adresowanej do ogółu młodych ludzi – nie mówi się o alkoholu czy narkotykach, natomiast rozwija i wzmacnia się kompetencje społeczne młodych ludzi.

2.5 Produkcja programu telewizyjnego o zachowaniach ryzykownych młodzieży

W 2024 r. wznowiona została współpraca z TVP 3 Opole w zakresie dotyczącym produkcji programów reportażowo-studyjnych z cyklu „Ukryte Prawdy”. Wyprodukowane zostały dwa takie programy, tzn. „Ukryte prawdy. Życie z HIV” oraz „Ukryte prawdy. Młodzież – zachowania ryzykowne”. Drugi program był finansowany ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywania problemów uzależnień – emisja programu w 2025 r.

Założeniem cyklu „Ukryte prawdy” jest połączenie części reportażowej oraz rozmowy studyjnej. W programie o młodzieży wypowiadają się psychoterapeutki i psychoterapeuta pracujący z młodzieżą w Poradni Leczenia Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Opolu, a także przedstawiciele grona pedagogicznego z I Liceum Ogólnokształcącego w Kędzierzynie-Koźlu. W programie „Ukryte prawdy. Młodzież – zachowania ryzykowne” połączono spojrzenia na zachowania ryzykowne ze strony psychoterapeutów oraz pedagog, psycholog i dyrektora szkoły. Program ten – niezależnie od produkcji, emisji oraz form jego rozpowszechniania poprzez media społecznościowe – ma także posłużyć jako inspiracja dla przyszłych przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych z udziałem młodzieży. Koszt wyprodukowania programu 14.000 zł.

PrintScreen 1. Program „Ukryte Prawdy. Młodzież – zachowania ryzykowne”**PrintScreen 2.** Program „Ukryte Prawdy. Młodzież – zachowania ryzykowne”

PrintScreen 3. Program „Ukryte Prawdy. Młodzież – zachowania ryzykowne”**2.6 Szkolenia i webinaria**

Na realizację szkoleń i webinarów wydatkowano z budżetu województwa 43.600 zł. Szkolenia i webinarium prowadziły osoby będące praktykami mającymi doświadczenia w pracy psychoterapeutycznej i profilaktycznej z młodymi ludźmi. Zestawienie przedsięwzięć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Zestawienie szkoleń i webinarów zrealizowanych w ramach programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2024 r.

Lp.	Nazwa szkolenia/webinarium czas realizacji	Liczba uczestników
1	Szkolenie „Optymalizacja funkcjonowania medycyny szkolnej w zakresie dotyczącym zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Edycja 1.0” realizacja 7-8.10.2024 r.	18
2	Szkolenie „Optymalizacja funkcjonowania medycyny szkolnej w zakresie dotyczącym zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Edycja 1.0” realizacja 21-22.10.2024 r.	18
3	Szkolenie „Optymalizacja funkcjonowania medycyny szkolnej w zakresie dotyczącym zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Edycja 1.0” realizacja 18-19.11.2024 r.	20

4	Szkolenie „Rola gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w systemie przeciwdziałania przemocy domowej” realizacja 5-6.12.2024 r.	56
5	Webinarium „Zachowania ryzykowne młodzieży – praktyka diagnozowania i psychoterapii” realizacja 12.12.2024 r.	125
Łącznie		237

Szkoleniami objęto między innymi wszystkie chętne osoby z medycyny szkolnej tj. pielęgniarki szkolne. Realizacja tych szkoleń była wynikiem współpracy z Komisją ds. medycyny szkolnej przy Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych w Opolu.

Szkolenie dla osób wchodzących w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych zostało zorganizowane we współpracy z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Wszystkie te szkolenia zostały bardzo wysoko ocenione przez osoby uczestniczące w nich. W przypadku szkolenia dla osób wchodzących w skład gminnych komisji uzyskano następujące oceny w skali 6 punktowej:

Tabela 2. Oceny szkolenia „Rola gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w systemie przeciwdziałania przemocy domowej” w skali 6 punktowej

Spełnienie oczekiwań	Przydatność wiedzy	Merytoryczne przygotowanie prowadzących	Sposób prowadzenia zajęć
5,47	5,39	5,85	5,74

Tabela 3. Oceny szkoleń „Optymalizacja funkcjonowania medycyny szkolnej w zakresie dotyczącym zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Edycja 1.0” w skali 6 punktowej

Spełnienie oczekiwań	Przydatność wiedzy	Merytoryczne przygotowanie prowadzących	Sposób prowadzenia zajęć
Szkolenie w dniach 7-8 października 2024 r.			
5,72	5,65	6	6
Szkolenie w dniach 21-22 października 2024 r.			
5,44	5,72	5,94	5,94
Szkolenie w dniach 18-19 listopada 2024 r.			
5,3	5,6	5,95	5,95

PrintScreen 4. Webinarium „Zachowania ryzykowne młodzieży – praktyka diagnozowania i psychoterapii”

Oglądasz ekran Malwina Krupa-Ryń, Aleksandra Kilińska Wyświetl opcje

ZACHOWANIA RYZYKOWNE

palenie tytoniu, picie systematyczne alkoholu, upijanie się	używanie narkotyków, leków psychoaktywnych
przedwczesna aktywność seksualna	zachowania agresywne, stosowanie przemocy
drobne przestępstwa, czyny chuligańskie, wandalizm	zaniedbywanie obowiązków szkolnych, wagary
ucieczki z domu	świat cyber

Malwina Krupa-Ryń, Aleksandra Kilińska

PrintScreen 5. Webinarium „Zachowania ryzykowne młodzieży – praktyka diagnozowania i psychoterapii”

zoom Workplace

Oglądasz ekran Malwina Krupa-Ryń, Aleksandra Kilińska Wyświetl opcje

W poradni prowadzone są:

- psychoterapia indywidualna,
- psychoterapia rodzinna,
- psychoterapia grupowa,
- warsztaty dla młodzieży,
- psychoedukacja,
- program FRED,
- konsultacje i leczenie psychiatryczne.

Świadczeń udzielamy bezpłatnie wobec osób **uczących się do 21 r.ż.** (maksymalny etap nauki to szkoła ponadpodstawowa).

Przyjmujemy osoby:

- używające problemowo substancji psychoaktywnych,
- z problemem szkodliwego eksperymentowania,
- z problemem nadmiernego używania czynności (m.in. Internet, komputer, telefon, gry, hazard, pornografia),
- będące członkami rodzin bądź posiadające w bliskim otoczeniu osoby z problemem uzależnienia/nadużywania,
- posiadające w historii rodziny obciążenia związane z nadużywaniem substancji psychoaktywnych/DDA/DDD.

Malwina Krupa-Ryń, Aleksandra Kilińska

Wylłącz wysł... Uruchom wid... Uczestnicy 118 Czat Reakcje Udostępnij ekran Zabezpieczenia Asystent AI Compani... Więcej Koniec

PrintScreen 6. Webinarium „Zachowania ryzykowne młodzieży – praktyka diagnozowania i psychoterapii”

2.7. Współorganizacja przedsięwzięć ze środowiskami trzeźwościowymi

Współpraca ze środowiskami trzeźwościowymi dotyczyła współorganizacji trzech przedsięwzięć, wydatki po stronie budżetu województwa opolskiego wynosiły 42.800 zł.

Zostały zorganizowane:

1. „Krapkowicka Trzeźwość – 40 lat” w dniu 18 maja 2024 r. we współpracy z Krapkowickim Stowarzyszeniem Trzeźwościowo-Turystycznym z udziałem około 250 osób. Było to spotkanie środowisk trzeźwościowych z województwa opolskiego z udziałem gości spoza województwa.
2. „Brzeski Dzień Trzeźwości 2024” w dniu 10.08.2024 r. we współpracy z Brzeskim Stowarzyszeniem Abstynenta Tama z udziałem około 300 osób. Było to całodienne wydarzenie w różnych miejscach Brzegu. Otwarta impreza plenerowa przed Brzeskim Centrum Kultury oraz wykłady w tym centrum, a także integracyjne spotkanie środowisk trzeźwościowych w brzeskim ratuszu.
3. „Trzeźwość w Rodzinie – 31 LAT Spotkań Trzeźwościowych na Górze Św. Anny” w dniach 6-8 września 2024 r. we współpracy z „Opolską Federacją Organizacji Pozarządowych „RAZEM” z udziałem około 360 osób. Było to trzydniowe spotkanie środowisk trzeźwościowych z regionu z udziałem gości spoza województwa. Wydarzenie jest organizowane przez środowiska trzeźwościowe od ponad 30 lat.

3. Podsumowanie oraz rekomendacje na przyszłość

Od wiosny 2022 r. realizowany jest jeden wspólny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W ramach realizowanych w 2024 r. przedsięwzięć Programu realizowano jego cel strategiczny „Inspirowanie i kreowanie przedsięwzięć oddziaływujących w kierunku rozwiązywania problemów społecznych i zdrowotnych mieszkańców województwa opolskiego związanych z piciem napojów alkoholowych, używaniem narkotyków oraz z uzależnieniami behawioralnymi”. Realizowano również takie cele operacyjne Programu, jak:

- 1) inspirowanie i kreowanie działań w kierunku edukacji prozdrowotnej w obszarze dotyczącym używania alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz innych zachowań ryzykownych;
- 2) inspirowanie i kreowanie działań w kierunku rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnienia od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) inspirowanie i kreowanie działań w kierunku rozwoju inicjatyw profilaktycznych oraz upowszechnienia standardów profilaktycznych;
- 4) inspirowanie i kreowanie działań w kierunku redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej, związanych z używaniem alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

W przypadku ostatniego wskazanego celu operacyjnego realizacja dotyczyła kwestii reintegracji społecznej i współpracy ze środowiskami trzeźwościami województwa opolskiego.

Ważnym zasobem wytworzonym podczas dotychczasowej realizacji wojewódzkich programów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień jest wiedza dotycząca różnych aspektów tej problematyki. Posiadanie tej wiedzy wynika z kontaktów międzyinstytucjonalnych oraz z realizacji przedsięwzięć, w tym przedsięwzięć badawczych i analitycznych. Zasób tej wiedzy w sposób naturalny, może być w kolejnych latach rozwijany i uaktualniany, między innymi w oparciu o przedsięwzięcia realizowane przez fachową kadrę badawczą z regionu. Podejście takie powinno umożliwić korygowanie podejmowanych działań adekwatnie do realnie i aktualnie występujących problemów i potrzeb.

W trakcie realizacji Programu w kolejnych latach nadal potrzebne będzie zadbanie o komplementarność przedsięwzięć realizowanych w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Doświadczenia z realizacji przedsięwzięć wskazują na konieczność współpracy i kontaktu ze środowiskami beneficjentów i bezpośrednich realizatorów działań. Sytuacja w obszarze profilaktyki

i rozwiązywania problemów uzależnień wymaga takich kontaktów, między innymi ze względu na sporą dynamikę i nieprzewidywalność różnego rodzaju procesów.

Odnosnie realizacji przedsięwzięć w kolejnych latach, silny akcent będzie położony na wspieranie szkół, adresowane do pracowników oświaty, uczniów i rodziców.

Przewiduje się kontynuację współpracy w zakresie realizacji przedsięwzięć edukacyjnych i szkoleniowych - zarówno on-line jak i na żywo - z różnymi instytucjami i środowiskami funkcjonującymi w województwie opolskim. Należy podkreślić osiągnięcie w 2024 r. bardzo wysokich ocen przedsięwzięć szkoleniowych, co jest mocną stroną realizacji Programu.

Partnerami programu – podobnie jak w latach poprzednich – będą między innymi gminy i powiaty oraz szkoły województwa opolskiego, a także Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Opolu, Komenda Wojewódzka Policji, kuratorzy sądowi oraz organizacje pozarządowe.

Zakłada się wdrażanie nowych przedsięwzięć we współpracy ze środowiskami młodzieżowymi - w szczególności z Młodzieżowym Sejmikiem Województwa Opolskiego. Należy wzmacniać i rozwijać rozpoczęty już w 2025 r. proces włączania młodych ludzi – młodzieży i młodych dorosłych – w planowanie i realizację przedsięwzięć.

Ważne też będą starania o nadanie większej dynamiki współpracy z policją i kuratorami sądowymi – np. poprzez realizację ich potrzeb szkoleniowych zaplanowanych w dłuższej perspektywie czasowej.

Za osiągnięcie realizacji Programu w 2024 r. należy uznać rozwinięcie współpracy ze środowiskiem pielęgniarek medycyny szkolnej od strony formalnej reprezentowanym przez Komisję ds. medycyny szkolnej przy Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych w Opolu. Pielęgniarki medycyny szkolnej są tą grupą zawodową, którą w całości udało się objąć w 2024 r. szkoleniami będącymi odpowiedzią na ich zapotrzebowanie i zaprojektowanymi z ich udziałem. Kontynuacja współpracy będzie miała miejsce w następnych latach.

Jednym z kluczowych partnerów dla realizacji programu pozostaną środowiska trzeźwościowe i współpraca z reprezentującymi je organizacjami pozarządowymi. Współpraca z Samorządem Województwa Opolskiego pozytywnie wpływa i inspirowa środowiska trzeźwościowe w regionie, np. w kierunku federalizacji organizacji trzeźwościowych w województwie opolskim.

Scena narkotykowa w Polsce, jak i w Europie, charakteryzuje się sporą dynamiką zmian. Modyfikacjom ulegają wzory używania narkotyków, wprowadzane do używania są nowe,

syntetyczne substancje, silne w Europie są trendy liberalizujące podejście do narkotyków w zakresie dotyczącym dekryminalizacji marihuany.

Jednymi z możliwych reakcji na powyższe jest uelastycznienie oraz profesjonalizacja realizowanych działań, do których należy dążyć w trakcie realizacji Programu. Na podkreślenie zasługują też możliwości rozwijania działań poprzez nowe edycje konkursów ofert realizowanych w oparciu o ustawę o zdrowiu publicznym.